

Věčná

S M Ā Ž

1474-1
Sazeček Václ.
Lukavec 40
p. Lovosice

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník V. — Číslo 50—52

V Žatci dne 22. prosince 1950

Cena 6 Kčs

Mír nám i budoucím

... Na zemi pokoj lidem dobré vůle!

Toto staré a ze všech nejkrásnější vánoční heslo polelí opět širým světem, s hlasem zvonů potáhne nad závějí, zazní z mnoha úst a dotkne se mnoha srdcí. Neboť lidská srdce, srdce prostých, obyčejných lidí, jsou otevřena pozdravům pokoje a míru a odvěké tužby lidstva po míru jsou vyjádřena právě v této tisícileté tradici Vánoc.

Zdá se až nepochopitelným, proč tyto dávné lidské touhy a snahy nedošly dosud svého splnění. V povznesené a slavnostní vánoční náladě jsme ochotni věřit, že nemůže být na světě jediného lidského tvora, který by slejně upřímně jako my netoužil po uskutečnění vánočního poselství míru.

O čem však svědčí skutečnost a jakou řečí k nám právě dnes — více než kdy jindy — mluví fakta?

Ještě jsme nezapomněli na řadu let, kdy vánoční poselství pokoje lidem dobré vůle bylo provázeno hřměním děl. Místo radosti a štěstí přinášelo v interpretaci fašistických uchazečů o světovládu utrpení milionům, hrůzy a neštěstí, zkázu a smrt.

A nyní? Vzpomeňte jen na matky a děti, na matky bez dělí a děti bez matek, na rodiny bez otců, bez přístřeší a bez prostředků v Koreji!

Jaký vánoční pozdrav jim přináší „civilisovaní“ američtí interventi? Jaké poslání tam plní jejich gangsterské tlupy?

Dovedeme si představit, co způsobí válka. Zakusili jsme ji v plném rozsahu. Její následky se projevují dosud. I u našich štedrovečerních stolů budou prázdná, neobsazená místa otců, mužů, sester a bratří, kteří jí padli za oběť. A žádný monumentální a sebeumělečtější pomník nezmenší krutost naší bolesti nad těžkou ztrátou, nezapudí chmurných vzpomínek při svitu vánočního stromku, nezadrží slzy deroucí se do očí. A proto jsme všichni celou silou své bytosti pro trvalý mír a proti válce. Chceme v klidu žít a poctivě pracovat pro blaho obecné i osobní. Proto chceme upevňovat tradici Vánoc, usilovat o sblížení a spolupráci mezi národy, zvěstovat pokoj lidem dobré vůle.

Nesmíme a nebudeme však pouštět se zřetele hrozby těch vyvrhelů lidstva, kteří se snaží zprofanovat všelidské ideály pokoje a míru a rozdmýchat válečný požár ve světě. Každý na svém místě budeme na stráž. Svou práci budeme proto bojovat veliký a ušlechtilý boj za udržení světového míru nám i budoucím.

Na naší straně je veliká a nepřemožitelná síla. Je to živelná touha a vůle stamilionů lidí mír udržet a zachovat. Je to den ze dne sílící vědomí lidstva, že je nejen nutné ale i možné organizovaným úsilím vyrazit válečným štváčům zbraň z rukou. Je to neotřesitelná solida-

V Uničově na Sternbersku vybudovali volyňští Češi krásný pomník svým rodinným příslušníkům, kteří padli ve druhé světové válce v boji za svobodu vlasti. Památník bude trvalou připomínkou našich obětí a výstrahou všem, kdož si dosud neuvědomují veliký význam zápasu o zachování světového míru.

O Vánocích zaletí k němu naše vzpomínky lásky, úcty a vděku těm, kdož krví svou a životy platili vítězství práva a spravedlnosti.

rita pracujících na celém světě a jejich nezlomná víra v konečné vítězství dělnické třídy, pracujícího lidu, ve vítězství věci spravedlivé.

Jsme šťastni, že slojíme v tomto všelidském táboře pokroku a míru. Jsme šťastni, že oslavíme také letošní Vánoce v duchu jejich prastaré a vždy zas nové tradice.

A věříme, že společnou prací i úsilím všech lidí dobré vůle na celém světě uhájíme a zachováme trvalý mír, odvěký sen a touhu všeho lidstva.

Mír nám i budoucím.

Jar. Chudoba.

Vánoční strom republiky pod heslem „Mír dětem na celém světě“

— Krásná myšlenka básníka a novináře Těsnohlídka se stala podnětem k stavění vánočního stromu republiky. Měl být symbolem míru a pokoje mezi lidmi, měl shromažďovat v lásce a družnosti obyvatele celé republiky a připomínat jim jejich povinnosti k dětem. Myšlenka je opravdu vznešená, ale skutečnost zůstávala za ní v první republice na míle daleko. Na náměstích a prostranstvích větších měst rozzářil se sice v tomto období velký vánoční strom, aby připoměl svátky míru a pokoje, svátky dětí, ale pod vánočním stromem byly umístěny pokladničky a do nich byly sbírány peníze na chudé děti. A těchto chudých dětí byl opravdu značný počet. Byly to děti rodin, kde otec nepracoval a matka živila celou rodinu posluhami u bohatých lidí. Byly to však i děti z početných dělnických rodin, kde hubená mzda nestáčila ani na čínži a nejskromnější živobytí. Zatím, co bohatí chodili v tomto období ověšení balíčky s dárky, chudá matka nevěděla, z čeho má vystrojit skromnou štedrovecerní večeři, aby děti věděly, že jsou vánoční svátky. Nějaká ta opravená hračka, odložená od dětí bohatých, kterou matka dostala na posluze, to bývala v rodinách chudých vánoční nadílka. A výnos ze sbírek pod vánočním stromem republiky zdaleka nepostačil pomoci všem potřebným dětem nějakým vánočním dárkem. Krásná tradice vánočních stromů republiky zůstala zachována i v našem lidově demokratickém zřízení. Tak i letos se rozzářil

u nás 16. prosince vánoční strom republiky. Tentokrát však již nebudou sbírány milodary pro chudé děti, neboť o všechny naše děti stará se stát. Dnes již nemáme děti z rodin nezaměstnaných, kde bída a hlad pohlížejí do oken. Děti, jejichž rodiče pracují, nemusejí spoléhat na dobročinnost bohatých. Zaměstnaní otcové a matky mohou dnes koupit svým dětem co potřebují a splnit četná jejich vánoční přání. Není u nás dětí, které by se dívaly se zatajeným dechem do výkladů na vánoční nádheru a přebohaté dary a říkaly při tom: „Maminko, vždyť jsme byly hodné, proč nedostaneme vánoční nadílku, jakou dostanou děti bohatých?“ Všechny děti rodičů, kteří pracují na budování socialismu, budou mít letos doma vánočku, rybu, cukroví, jablíčka i pomeranče, ořechy a vánoční dárky. Letos již nebudeme sbírat pod vánočním stromem republiky. Již toho není třeba. Od nynějška bude vánoční strom republiky znamenat zahájení radostných kulturních slavností, na nichž se mládež a děti pochlubí pokroky v lidové tvořivosti. Letošní slavnost vánočního stromu bude pro nás radostnou přehlídkou, jak rok od roku stoupá u nás životní úroveň a blahobyt pracujících. Vánoční strom bude připomínat společnou akci všech lidí dobré vůle, touhu po míru a snahu udržet tento mír houževnatou a vytrvalou prací. Heslem letošních oslav vánočního stromu republiky je:

„Mír dětem na celém světě“

Bohaté vánoce

K tradiční vánoční náladě patří bohatší, sváteční jídla a radostná hojnost dárků. Od chudých vánočních let za války a v době poválečné se rok od roku rozhojňoval také vánoční stůl a tak se naše vánoce stávají jakousi přehlídkou životní úrovně, která byla za uplynulý rok dosažena a přehlídkou práce, která tuto blahobytnou pohodu vánočních svátků umožnila. Samozřejmě nebudou ani tyto vánoce nějakým svátkem přepychu, ale v porovnání s minulými vánoce budou zase mnohem bohatší a každá rodina si ve své domácnosti ověří, že plánované hospodářství přináší nám rok od roku další a další úspěchy, že je více kvalitnějšího a širokým masám cenově přístupného zboží.

Náš trh prošel právě na začátku tohoto měsíce zatěžkávací zkouškou, když krátkozraká spekulace reakce si vzala menšinou reformu, kterou provedla Polská lidově demokratická republika, za záminku k tomu, aby se u nás pokusila vyvolat nákupní horečku. Ani značně zvýšená poptávka po nejrůznějších zboží, ke které došlo hlavně v prvním týdnu listopadu, nedovedla k nějakým poruchám v distribuci. Plynule byla přisunována i velmi zvýšená kvanta do prodejen a hlavně toto klidné vyhovění všem nárokům vzalo panikářům vítr z plachet a vlna nákupní horečky opadla právě tak rychle, jako vznikla. Ukázalo se, že naše výroba dosáhla v druhém roce pětiletky již velmi značného výkonu, že díky budovatelskému nadšení našeho pracujícího lidu, jak se projevuje v socialistickém soutěžení, v údernictví a v zlepšovatelském hnutí, bylo vyrobeno dosti zboží, aby byly uspokojeny všechny nároky. Fondy zboží vydržely nápor a našemu obyvatelstvu se vrátila jistota, že o všechny jeho životní potřeby je postaráno. Pro vánoční dobu, která je tradičně dobou vystupňovaných nákupů jak v potravinách, tak i ve spotřebním zboží, jsou přichystány v tomto roce mnohem větší kvanta zboží, které v řadě artiklů ještě převyšují i předválečnou úroveň z let kapitalistické konjunktury.

Zvláště bohatý bude letošní výběr vánočního zboží v potravinách. Za to vděčíme v první řadě našim zemědělcům, kteří pochopili správnou cestu vesnice k socialismu a tvoří jednotná zemědělská družstva, aby společnou prací a využitím mechanizačních prostředků a vědeckého pokroku vystupňovali výnosy zemědělských plodin a živočišné výroby. Tomuto novému duchu, který proniká do našeho zemědělství, vděčíme také za to, že výkup sklizně byl proveden v rekordním čase a že tím byl základ naší živiny naprosto zajištěn.

J. V. STALIN

Dne 21. prosince t. r. jsme vzpoměli 71. narozenin největšího muže současné doby, našeho učitele a nejlepšího přítele Josefa Vissarionoviče Stalina.

A s námi vzpomínali i všichni čestní a pokrokoví lidé na celém světě a vzdávali mu hold jako geniálnímu pokračovateli a dovršiteli díla Marxova, Engelsova a Lenina.

Byl to J. V. Stalin, který nás učil a učí bojovat a vítězit nad buržoasií a zároveň ukazuje dělnické třídě a všem pracujícím a pokrokovým lidem cestu k nastolení nového společenského řádu, v němž není vykořisťovatelů ani vykořisťovaných, řádu bez krise, nezaměstnanosti, bez národnostního koloniálního útlačku, bez nerovnosti ras — cestu k socialismu.

Stamiliony pracujících lidí na celém světě vděčí J. V. Stalinovi, že vítězně budoval veliké dílo, započaté Leninem — Sovětský svaz, který je dnes velikou mocenskou silou, mocným činitelem v mezinárodní situaci, již ovlivňuje ve prospěch trvalého míru, demokracie a socialismu. Všichni pokrokoví lidé světa si dnes také dobře uvědomují, jaký strašlivý osud by byl čekal světovou civilizaci, co by se stalo s národy, které se dostaly pod násilné panství německé fašistické okupace, nebýt síly a moci Sovětského svazu, jehož slavná armáda způsobila rozhodující porážky hitlerovským vojskům.

Toto světodějně vítězství otevřelo cestu k socialismu dalším desítkám milionů lidí ve střední a jihovýchodní Evropě a umožnilo jim vymanit se z ponižující sféry imperialismu a budovat nový, svobodný život u nás v Československu, stejně jako v Polsku, Bulharsku, Maďarsku, Rumunsku a v Albánii. Výsledkem tohoto vítězství je i slavné dovršení dlouholetého hrdinského boje čínského lidu a vytvoření mohutné Lidové republiky čínské. Jeho výsledkem je dále i historický vznik mrumilovně demokratické republiky Německé.

Všechna tato velká vítězství a o něž se vrchovatou měrou zasloužil Sovětský svaz vedený J. V. Stalinem, vtiskují ráz naší dějinné epoše. J. V. Stalin dovršil budování socialismu v Sovětském svazu, učinil z něho nepřemožitelnou velmoc a zároveň i mocnou základnu mezinárodního revolučního hnutí. Stalin a jeho učení má stále větší vliv na běh světových událostí. Doba, v níž žijeme, vejde proto nejen do dějin Sovětského svazu, ale do dějin všeho lidstva jako veliká stalinská epocha.

Naše republika, náš pracující lid, vedený předvojem dělnické třídy, Komunistickou stranou Československa, vděčí J. V. Stalinovi za všechno, co tvoří základ jeho dnešní existence. Mnohokrát od roku 1945 poskytl nám

J. V. Stalin moudré rady i bratrskou pomoc, která nám umožnila další rozvoj a úspěchy naší země a která nás uchránila před tím, že jsme se nedostali do ponižující závislosti na zahraničních kapitalistech. Nikdy nemžeme zapomenout na šlechetný čin J. V. Stalina v době, kdy naše země byla postižena neúrodou a kdy sovětské obilí zachránilo náš lid před hladem. A se stejnou úctou a vděčností vzpomínáme, že Sovětský svaz nám za výhodných platebních podmínek dodává suroviny i stroje, potřebné pro náš průmysl a jak plynuce zajišťuje odbyt nejen výrobků našeho těžkého průmyslu, ale i výrobků lehkého průmyslu. Uvědomujeme si to tím jasněji, že víme, že kdyby nebylo této pomoci Sovětského svazu, že bychom při dozrávající krizi na západě museli postupně omezovat práci našich továren tak jako k tomu již dochází v jiných zemích v kapitalistickém světě.

J. V. Stalin je pro nás i bezpečnou zárukou, že se již nikdy nebude opakovat Mnichov a že můžeme v klidné budovatelské práci kráčet k šťastnému socialistickému zítřku. Tento svůj zítřek můžeme svobodně a nezávisle budovat i proto, že v čele velkého tábora míru stojí dnes SSSR, který provádí důslednou stalinskou politiku míru, bezohledně a účinně odhaluje zločinné zájmy imperialistických podněcovatelů válek a který svou velkou a stále rostoucí silou brzdí a křídí válečné plány imperialistů.

Končí se éra dějinami odsouzeného kapitalismu. Nová éra, započatá Velkou říjnovou revolucí, je na stálém

a nezadržitelném postupu. Právě v době, kdy hlasy válečných štváčů znějí nejhlasitěji, vydala Rada ministrů SSSR z iniciativy J. V. Stalina usnesení o obrovských mírových stavbách komunismu, které se stanou pýchou současné sovětské generace. Je to především výstavba kujbyševské a stalingradské elektrárny na Volze a uskutečnění zavodňovacích prací v Závollži. K těmto stavbám se druží projekt stavby turkmenského kanálu Amu—Darja—Krasnovodsk a konečně stavba kachovské hydroelektrárny na řece Dněpru, spolu s vybudováním jihoukrajinského a severokrymského kanálu na zavlažení půdy jižních oblastí Ukrajiny a severních částí Krymu.

To jsou velkolepé projekty výstavby mírového života v SSSR, projekty veliké stalinské epochy, které tu stojí jako pádná odpověď na všezničující plány imperialistů. Takový je souboj světa socialistického, směřujícího ke komunismu, s úpadkovým a zánikajícím světem monopolistického kapitalismu. Historický vývoj a zjevné úspěchy socialistického světa ukazují, že tento zápas s odumírajícím kapitalismem bude vítězně dobojován. V tom je i záruka naší lepší budoucnosti. Upřímné a horoucí city oddanosti a lásky, které projevujeme J. V. Stalinovi, vycházejí proto z hloubi srdce nejen všeho našeho pracujícího lidu, ale všech vrstev národa. Národy naší republiky jsou šťastné, že se dnes řadí k socialistickým národům, které v duchu internacionálního bratrství pod praporem Stalinovým budují nový společenský řád, nový svět — socialismus.

Proti šílenství ve zbrojení

„Jménem 500 milionů uvědomělých lidí, kteří podepsali stockholmskou výzvu, žádáme zákaz atomových zbraní a všeobecné odzbrojení. Přísná kontrola všeobecného odzbrojení a zničení atomových zbraní jsou technicky možné. Vše, čeho je třeba, je vůle.“

To jsou závažná slova Manifestu národům, který vydal II. světový kongres obránců míru ve Varšavě. Vyjadřují touhu a přání stamilionů lidí na celém světě, protože žádný z těch, kteří dobře vědí, co je to válka a co by znamenala válka příští, nedovede si představit, že by se mezi národy a státy nenašly prostředky, které by mírovým způsobem odklídily všechny rozpory, jež se v jejich vzájemném politickém a hospodářském styku vyskytují.

Sledujeme-li čísla, která kapitalistické státy uvádějí ve svých státních rozpočtech na zbrojení, sotva můžeme přehlédnouti, jak se postupně ruine hospodářství těchto kapitalistických států. Přímo výstražný příklad podává Francie. Diktát amerických imperialistů způsobil, že francouzské finanční hospodářství, vlivem stále zvyšovaných nákladů na zbrojení, stojí před bankrotem. Naprosté zhroutení francouzského kapitalismu je odhalováno jedině tím, že životní úroveň nejširších vrstev národa je soustavně snižována a omezována. Během šíleného zbrojení doléhá na francouzský lid v takové míře, že je prostě již neúnosné.

Není proto náhodou, že Manifest II. světového kongresu obránců míru byl zvláště pozorně čten pracujícím lidem v kapitalistických zemích. Hlas, který burcuje svědomí a vůli stamilionů lidí na celém světě, nemohl být umlčen právě zde, kde hrozba nové války se projevuje v konkrétních činech stále zvyšovaných nákladů na zbrojení.

Manifest národům nabyt tu na vážnosti i proto, že ukázal na spolehlivou a ve skutečnosti na jedinou cestu z bludiště šíleného zbrojení, v němž pracující lid kapitalistických zemí je soustavně ozebračován. Dal výzvu, aby byl ihned učiněn konec válce na Koreji, aby byla skončena válka ve Vietnamu, protože tyto války jsou hanbou naší civilizace a konečně prohlásil, že hlasy svobodných lidí jsou dosti silné, aby se jim podařilo společně prosadit schůzi pěti velmocí na likvidování hrozby války.

Pro své jasné a konkrétní návrhy nabývá Manifest varšavského mírového kongresu obránců míru stále většího ohlasu na celém světě. Manifest ukazuje, jak je možno zabránit světové válečné katastrofě a co všechno je třeba udělat, aby byly znemožněny úmysly imperialistických škůdců, hojit své těžkosti válkou a obecným zbídačením národů. Manifest přímo apeluje na vůli všech mírumilovných lidí, protože jen tato spojená vůle může zaručit konečné zúčtování s hrozbami nových válek, nejistoty a nedůvěry, v nichž lidstvo utrácí a ztrácí svoje nejlepší síly potřebné pro budování své lepší budoucnosti.

Národní pojištění členů JZD

Sociální bída zemědělského lidu se neskončila zánikem feudalismu. Za kapitalismu nabyla jen jiných forem, pramenila z jiných příčin, zůstávala však lpěti na pracovnících na půdě, jako těžké, mnohdy nesnesitelné břemeno. Rolník přestal otročit feudálnímu pánu, upadal však do těžšího otroctví, kterým ho svíral kapitalistický systém. Nejkřutější se důsledky tohoto systému projevovaly v případech, kdy rolník pozbýval pracovní schopnosti, za nemoci, invalidity a ve stáří. Tu se ztráta pracovní schopnosti rovnala úplnému existenčnímu zhroutení.

Naše lidově demokratická republika zařadila do svého programu soustavnou péči o zlepšování životních podmínek na vesnici a počala plánovitě budovat sociální zabezpečení zemědělců. Tak hned po uzákonění národního pojištění v roce 1948 bylo na zemědělce rozšířeno pojištění důchodové, takže nyní pobírá důchody již více než 100.000 zemědělců. Dalším významným krokem v tomto směru je podle usnesení vlády z 21. lis-

topadu t. r. zabezpečení členů JZD III. a IV. stupně pro případ nemoci.

Jednotná zemědělská družstva jsou u nás novou, dokonalou výrobní formou, která umožňuje, aby zemědělci lepší organizací práce, novými pokrokovými pracovními metodami, plným využitím mechanizace a techniky, dosahovali lepších výsledků, vyšších výnosů, vyšší užítkovosti a také vyšší produktivity zemědělské práce. Tím jsou dány podmínky pro zabezpečení členů JZD vyšších typů pro případ nemoci.

Je přirozené, že zvláštní povaha zemědělské práce vyžaduje, aby nemocenské pojištění mělo svůj speciální charakter. Nemocenské pojištění se bude týkat všech členů JZD III. a IV. typu a budou do něho zahrnuti i manželky a děti členů, jakož rodinní příslušníci. Manželkám a dětem nad 16 let, jež budou rovněž členy družstva a odpracují určitý minimální počet pracovních jednotek, se dostane pojištění samostatného.

Pojištění smlouvy o nemocenském pojištění svých členů sjednají JZD

Nejvzácnější dar

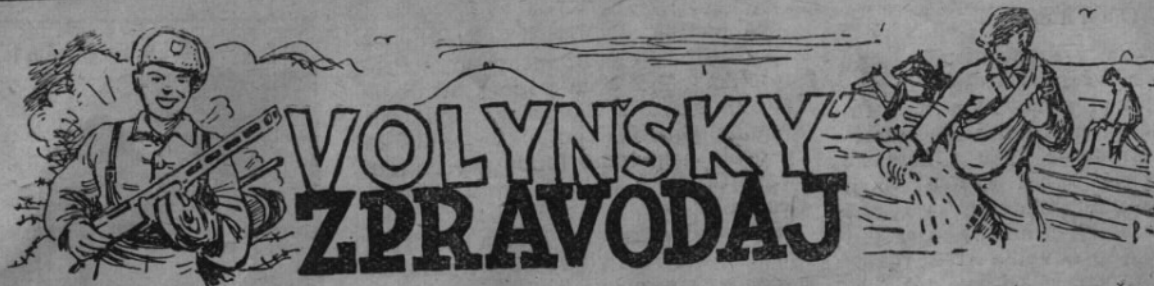
Československý Červený kříž organizuje národní transfusní službu, jejímž posláním je zachránit darovanou krví největší počet lidských životů. Lidská krev je nejvzácnější kapalina; kdo daruje druhému krev, daruje zpravidla život. Proto místní skupiny a okresní spolky ČsČK vyvíjejí zvýšenou činnost, aby zajistily největší počet dárců krve. Pořádají náborů dobrovolných dárců se značným úspěchem. Mnohé okresy mají už několik set dobrovolných dárců krve, ale ani to není dosud uspokojující poměr k celkovému počtu obyvatelstva. Radosnou skutečností je, že tato akce je přijímána se stále větším porozuměním nejširší veřejnosti, takže počet dárců krve se ustavičně zvyšuje.

Protože pokročilá medicína stále ve větším počtu případů používá umělého převodu krve do těla nemocného, stoupá potřeba krve pro transfusní národní službu. Jsou to zvláště úrazy — ať dopravní nebo pracovní a pod. — které bývají provázeny velkou ztrátou krve a zpravidla transfuse rozhoduje o zachování života. Proto i dárce krve ani sami neví, nezachránili transfusní služba jim někdy život.

Darování krve již značně zobecnělo a překonalo všechny dřívější předsudky. Lze darovat vlastní krev mnohokrát za sebou bez nejmenší újmy na zdraví. Proto je již značný počet dárců, kteří darovali svoji krev několikrát. Čím větší bude počet dobrovolných dárců krve, tím menší budou požadavky na jednotlivé dárce. Při národní transfusní službě je apelováno na lidskost a soudružskou solidaritu, která má být vlastností všech uvědomělých občanů naší lidově demokratické republiky.

III. a IV. typu s okresní pojišťovnou. Při tom budou mít JZD možnost volit jeden ze dvou druhů nemocenského pojištění. V prvním případě zaplatí družstvo za jednoho člena 40 Kčs měsíčně. Tím zajistí svým členům nárok na bezplatné lékařské ošetření, bezplatné ošetření v nemocnici nebo léčebném ústavě, dále nárok na plombování a trhání zubů a na pomoc při porodu doma i v porodnici. Při pojistném 60 Kčs měsíčně přistupuje k uvedeným dávkám ještě nárok na léčení v lůžkách a sanatoriích, na umělou náhradu chrupu, na plastické operace, na dětskou výbavičku nebo 750 Kčs na její zakoupení. Nárok družstevníků na léky za zlevněné ceny zajišťují oba druhy pojištění.

Zajištění pracujících zemědělců pro případ nemoci nebo úrazu bylo za kapitalistického režimu vždy bolestnou stránkou našeho venkova. Vláda naší republiky dokazuje zavedením nemocenského pojištění členů JZD, že jí záleží na zajištění blahobytu pro všechny pracující lid.

Zprávy svazu

Okresní konference OAVNF v Žatci

V pátek 15. prosince t. r. konala se v Žatci konference Okresního akčního výboru Národní fronty na Žatecku. Konference kriticky zhodnotila dosud vykonanou práci a postavila další důležité úkoly pro všechny složky NF.

V diskusi promluvil také zástupce Svazu Čechů z Volyně red. Jaroslav Chudoba, který řekl mimo jiné:

"Svaz Čechů z Volyně jako zájmová složka vol. Čechů — ve své zdrcující většině zemědělců — ve značném počtu osídlených na našem okrese, měl a má eminentní zájem na všech otázkách souvisejících s novými socialistickými formami hospodaření a práce na vesnici. Proto již v roce 1948 jsme přistoupili prostřednictvím našeho zájmového časopisu k soustavnému sledování této otázky. Mimo jiné organizovali jsme soutěže v plnění dodávek, ošetřování chmelnic a pod.

Jedním z hlavních úkolů vyplývajících z našeho plánu činnosti na rok 1950 byla propagace a popularisace mezi volyňskými Čechy Jednotných zemědělských družstev. Se zadostiučiněním můžeme konstatovat, že tato naše spolupráce v rámci Národní fronty na Žatecku k tomuto společnému cíli měla dobrý výsledek. Svědčí o tom nejen počet, ale i kvalita JZD na Žatecku.

To je však pouze první krok k dalšímu cíli. A proto Svaz Čechů z Volyně si klade za úkol pro další období činnosti: **Propagovat a napomáhat přechodu k vyšším formám Jednotných zemědělských družstev.** Jedním z nejdůležitějších předpokladů pro dosažení tohoto cíle je adaptace krajin pro společné ustájení dobytka. Proto této otázce budeme věnovat zvýšenou pozornost.

Na našem okrese jsou opravdu dobré předpoklady k rychlému a úspěšnému vývoji a uplatnění vyšších socialistických forem práce na vesnici. Je třeba toho využít. K tomuto cíli přispěje i naše organizace v zájmu svých členů a především v zájmu všeobecném."

Opční osvědčení a občanské průkazy

Obdrželi jsme přípis od ministerstva vnitra (čj.: 216/8-27/11-1950-II/3 ze dne 1. 12. 1950) který pro informaci našim krajanům uveřejňujeme: "Ministerstvo vnitra bylo upozor-

něno jistým čtenářem Vašeho časopisu z Tachovska, že v článku „Občanské průkazy“, uveřejněném dne 1. 9. 1950 na 3 straně je upozornění, že opční osvědčení nestačí pro vydání občanského průkazu a že si je jejich majitelé mají vyměnit za osvědčení o čs. státním občanství. Článek má značku „Volyňský zpravodaj“.

K tomu upozorňuje ministerstvo vnitra po informaci u ministerstva národní bezpečnosti, že takový pokyn nebyl vydán a jak naturalizační listina nebo listina o udělení čs. státního občanství podle zák. č. 74/1946 Sb. nebo opční osvědčení — at už jde o osoby z Volyně nebo ze Zakarpatské Ukrajiny — je dokladem o čs. státním občanství a jejich majitel může, ale nemusí si obstarat na jejich podkladě osvědčení o čs. občanství.

Doporučujeme, aby čtenáři Vašeho časopisu byli o věci správně informováni."

Sociální zápůjčky

Sociálně potřebné reemigranty z Volyně upozorňujeme, že mohou požádat prostřednictvím okresního národního výboru, referátu práce a sociální péče místa svého bydliště o poskytnutí t. zv. sociální zápůjčky. Zápůjčky do 5.000,— Kčs poskytuje ONV, od 5.000,— do 10.000,— Kčs krajský národní výbor. Zápůjčky jsou splatny měsíčně, čtvrtletně, anebo ročně (podle rozhodnutí ONV) z běžných příjmů žadatele, při čemž zanechaný majetek v SSSR, případně složené ruble slouží jako záruka za splacení zápůjčky.

Pohřebné při smrtelném zemědělském úrazu

V případech hodných zvláštního zřetele mohou pozůstali po zemědělci, zemřelém následkem pracovního úrazu v zemědělství, žádat o pohřebné. Žádost musí být doložena potvrzením příslušného místního národního výboru o sociálních poměrech zemřelého i žadatele o pohřebné a doručena okresní národní pojišťovně. K žádosti se vyjádří dávková komise okresní národní pojišťovny a její vyjádření je se žádostí postoupeno správní komisi Ústřední národní pojišťovny.

Pro Šternbersko a okolí

Svaz Čechů z Volyně, odbočka ve Šternberku dala vyhotoviti fotografie pomníku postaveného volyňským Čechům v Uničově. Fotografie jsou vkus-

ně vyhotovené v rozměru 18 x 13 cm. Pomník je vyfotografován se všech stran tak, že všechny vyřyté na něm nápisy jsou zřetelně k přečtení. Vyhotoveno je pět různých snímků.

Nabízíme je naší volyňské veřejnosti k objednání našim prostřednictvím.

Poznámka: Ze tří základních snímků (před a obě boční strany) budou upraveny třídílné zavírací desky, které ve skutečnosti budou pěknou rodninou památku a vzpomínku na padlého rodinného příslušníka. Vyzýváme všechny volyňské krajany, kdo by si přál ony snímky objednat, necht se neprodleně přihlásit v naší kanceláři odbočky ve Šternberku nebo Medlově. Cenu dosud neznáme. Sestavujeme seznam zájemců a podle počtu přihlášených dáme vyhotoviti ony trojdílné desky s fotografiemi a určíme cenu kusu. Fotografie jsou již k nahlédnutí u br. tajemníka odbočky Josefa Albrechta v Medlově č. 10 u Uničova.

Přihlaste se co nejdříve, fotografie se vám jistě budou líbit.

Odbočka SČZV ve Šternberku.

Blahopřání

Svaz Čechů z Volyně přeje všem krajanům spokojené a radostné prožití Vánočních svátků a v Novém roce další úspěchy v jejich práci pro blahosobnost osobní i obecné.

Fond pro vybudování pomníku obětem Č. Malína

Jednota SBS Staňkovice-Tvršice věnovala na Fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci částku 1.500,— Kčs.

Srdečně děkujeme bratřím ze Staňkovic a Tvršic za pochopení a podporu našich snah.

Na fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína přispěli tito krajané:

1. Štěpán Halama, Spořice, 200,— Kčs,
2. Jakub Kovalec, Bílá Voda, 100,— Kčs,
3. Josef Ledvina, Martínkovice, 50,— Kčs,
4. Karel Stehlík, Lukavec, 50,— Kčs,
5. Václav Žitný, Buškovice, 100,— Kčs,
6. Antonín Klaban, Libočany, 200,— Kčs,
7. Josef Zíval, Košťálov, 200,— Kčs,
8. Václav Truksa, Vilémov, 300,— Kčs.

Všem dárcům srdečně děkujeme.

Oznámení

„Výbor SČZV v Praze děkuje touto cestou srdečně všem zúčastněným krajanům, přátelům a známým na druhém Mikulášském přátelském večeříku dne 9. prosince 1950. Obzvláště srdečně děkuje výbor sestře Marii Dostálové za milé „nadělení“ v osobě mladičky Kristiny Malkovské, která našim hostům předvedla dva rozto milé baletní tance. Děkujeme též sestře Dostálové za zvýšení finančního úspěchu našeho večeříku dodáním umělých květin, které se tak zalíbily, že v okamžiku byly rozprodány. Vzdáváme dík dárčům: br. Jar. Kozákovi za zajíce, Jos. Havlíčkovi za hodnotný stolní zapalovač, sestře Nině Levické za lahodnou čokoládu, br. Václavu Hrajovi za cennou kosmetiku a br. T. Holubovyčovi za ohnivé víno. Těmito dary byla povznesena nálada při zkoušení štěstí v tombole a též značně se obohatil finanční výsledek večeříku. Děkujeme též br. Ing. Mich. Malákovi za dobrotivého a imposantního Mikuláše a Lidušce Kušnerové za roztomilého Andílka. Ke konci večeříku výbor s potěšením zjistil, že večeřík se po všech stránkách vydařil a že milí hosté by si přáli pokračování takové zábavy a proto ihned na místě se všemi hlasy rozhodlo, že pokračování bude následovat 31. prosince 1950 v těchže místnostech. A proto Svaz Čechů z Volyně odbočka v Praze srdečně opět zve vás, vaše přátele a známé na první Silvestrovský taneční večeřík, který se bude konat v neděli dne 31. prosince 1950 ve Štetrových restauraci (kom. podnik) Praha XII, Riegrovy sady. Stanice elektr. dráhy č. 10, 11 a 22 (Vinohradská tržnice). Tombola pro štěstí — půlnoční scéna. Začátek o 20. hodině 31. prosince 1950, konec po 3 hodině ranní 1. ledna 1951. Vstupné dobrovolné. Čistý výtěžek bude věnován na postavení pomátníku obětem Českého Malína v Žatci. Prosíme milé krajany o příspěvek do tomboly vhodnými i nepatrnými dárky, které přijímá kancelář odbočky Praha II, Na Moráni 7, Josef Havlíček, hodinářství, Praha II, Opletalova 20. Na konec všem našim milým krajanům přejeme příjemné a klidné svátky vánoční a mnoho štěstí v novém roce 1951.“

Svaz Čechů z Volyně, odb. v Praze.

Budujeme sociální fond

Na pohřbu krajana Jaroslava Vohralka v Blažimi, okr. Žatec, dne 7. 12. 1950 byla provedena z podnětu br. Vlad. Jindřiška z Blažimi sbírka na sociální fond, která vynesla 1.420 Kčs. Kraján Vohralík zemřel ve věku 91 let. Jako 9letý chlapec odjel s rodiči na Volyn, kde strávil celý svůj život, naplněný prací.

Děkujeme všem dárčům za štědré dary a pozůstalým vyslovujeme upřímnou soustrast.

Na svatbě sl. Věrušky Koldovské s p. Rostislavem Bohuslavem v Prostředním Lánově na podnět br. Josefa Bohuslava z Komárova byla při svatební hostině podniknuta sbírka na účely sociálního fondu při Ústředí Svazu Čechů z Volyně, která vynesla Kčs 1.670,—.

Srdečně děkujeme všem štědrým dárčům, kteří ke zduhu sbírky přispěli a našim krajanům, kteří každou příležitost k dobročinným účelům využijí; milým novomanželům ze srdce přejeme šťastný a klidný manželský život.

Odbočka SČZV ve Šternberku

Na svatbě sl. Anny Pallové a p. Václava Drnky z Liptáně, konané dne 18. 11. 1950, z podnětu p. J. Sedláčka z Matějovic, bylo vybráno 1.835,— Kčs na sociální fond.

Všem dárčům srdečně děkujeme a novomanželům přejeme na společné cestě vše nejlepší.

Na svatbě krajana Miloslava Paříka s krajanou Miloslavou Pokropovou, konané 26. 11. 1950 v Dol. Vlčkovcích, bylo vybráno z podnětu družby Jarosl. Makše 2.000,— Kčs na sociální fond.

Srdečně děkujeme všem dárčům a přejeme mladým novomanželům hodně štěstí na společné cestě.

Na svatbě sl. Libuše Švejdrové z Milíkova, okr. Mariánské Lázně s panem Václavem Netrvalem z Chudenína na Klatovsku, konané 24. září 1950 v Milíkově provedli br. Alexandr Dlouhý z Milíkova a Mikuláš Štípek z Tuchořic sbírku, určenou pro podporu vdov a sirotek po padlých ve druhé světové válce, která vynesla 3.465,— Kčs.

Děkujeme srdečně všem štědrým dárčům a mladým novomanželům upřímně blahopřejeme.

Malý oznamovatel

Předám zemědělskou usedlost o výměře 9,5 ha, z toho 1,4 ha louky, menší zahrada, 40 kop chmele v Polepech u Litoměřic. Zájemci nechtě se přihlásí na adresu Polepy čp. 80, p. Polepy.

Pro nemoc předám zemědělskou usedlost o výměře 9 ha, z toho 36 kop chmele, všechny hospodářské budovy i stroje v pořádku. Usedlost je v Polepech, okr. Litoměřice, nádraží, hospodářské družstvo, vodovod, obchody atd. v místě. Zájemci nechtě se hlásí na adresu: Bohuslav Možíš, Polepy čp. 16.

Hledáme

Prosíme o jakékoliv zprávy o Anně Novákové, nar. r. 1921—22 v Kněhynkách nebo v Ivančicích na Volyni. Jmenovaná reemigrovala do ČSR z Lucka či z Kiverec. Hledá ji sestra Věra.

Blahopřání

Dne 4. prosince 1950 dožila se naše babička a prababička Barbora Zajíčková ze Mstěšína svých 79. jmenin. Do dalších let hodně zdraví a spokojenosti Vám přeji

Misa, Vlasta a Věra Hricovi.

„Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle“.
(Luk. 2, 14)

My, volyňští Češi, studující na Právoslavné bohoslovecké fakultě v Praze t. č. v Prešově, přejeme všem svým bratřím a sestrám mnoho štěstí, zdraví a božího požehnání k slavnému svátku narození Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista. **Studenti PBF.**

Všem krajanům z Volyně přeji rastrostné Vánoce a šťastný Nový rok 1951.

Jaroslav Kozák špkt. v v., Oráčov

Milým krajanům, volyňským Čechům, příbuzným a známým přeji požehnané Vánoční svátky a vše nejlepší v Novém roce 1951.

Vlad. Libovický, baletní mistr v v., Čejetice, okr. Strakonice.

Všem Čechům z Volyně, jichž si pro jejich hlubokou víru a zbožnost vážím, přeji k Vánocům a v Novém roce 1951 zdraví, spokojenosti a Božího požehnání.

Josef Egermajer, Louny

Všem kamarádům a známým příjemné prožití svátků Vánočních a mnoho zduhu v příštím roce přeje

Antonín Špatenka, Podbořany.

U příležitosti nadcházejících svátků Božího narození a Nového roku 1951 zasílám všem volyňským krajanům můj srdečný pozdrav.

Příbuzné z Hulče a Mírohoště prosí o jejich adresu Bohumil Marek, Michanice čp. 41 u Chomutova.

Všem sousedům z Dubna, spoluobčanům ze Straklova na Volyni a všem volyňským Čechům veselých Vánoce, mnoho zduhu a spokojenosti v nastávajícím Novém roce 1951 přeji manželé Karel a Anna Zuzandovi, Poběžovice, okr. Horšovský Týn.

Všem myslivcům a staskařům z řad volyňských krajanů přeji do Nového roku hodně úspěchů. — Lovu zdar! Alex. Macháček, Žatec

Dějiny české Volyně

38. pokračování

Dr. J. Folprecht

Možno říci, že na straně evangelické byla příčinou nejednotnosti přílišná náboženská hloubka. Na straně druhé, většinové, byly příčiny jiné: bylo to neporozumění, co se na nich vlastně žádá a co jim nebylo nikdy jasně vysloveno; z toho vycházely rozličné dohady, pochybnosti, vlastní rozličné a rozcházející se úsudky, které se zesilovaly ještě tím, že vlastní pochybnosti pozorovali jak u svých hospodářských, tak náboženských vůdců.

A tak nakonec Čechové byli spjati na Volyni směrnicemi a prostředky materiálními, hospodářskými na prospěch svůj i na prospěch té země. Duchovních i náboženských idejí v nich bylo mnoho, vždyť to už česká tradice náboženská dosvědčuje. Ale jednotnosti jim nemohly dát a oni sami svou budoucnost položili do práce, která je sjednotila a zabezpečila.

Různost povolání - civilisační vzestup

Radost z polní práce, rozkvétání země dobrým vzděláním půdy, pestrostí luk a věnčením vesnic zahradami, působila nebezpečí, že na dlouhou dobu budou naši volyňští zaujatí touto zemí ušlechťující prací a že jejich lpění na půdě bude na druhé straně působiti nedostatky v jiných nezbytných povoláních.

Skutečně toto nebezpečí bylo a stalo se tím, že v prvních letech mezi Čechy na Volyni nebylo domácího regulativu pro sociální a hospodářský život, tím méně politický, a vlast byla značně vzdálena. A první český časopis počal vycházeti teprve roku 1906. Byly to B. Procházky Československé listy, vydávané v Lodzi.

Rozmanitost povolání je zárukou životnosti národa i menšiny a je zároveň dokladem jejich odvahy i síly. Jakmile se pozná, že změna povolání a případný odchod z vlastního prostředí neohrožuje národnost příslušného řemeslníka, prolomou se postupem času ledy dřívější mrtvé konzervativnosti. Zachování národnosti není takto už podmíněno tvrdostí konservujícího strachu před cizotou a krajané si uvědomují svou už do žil

vniklou odhodlanost a odolnost vůči cizímu prostředí.

Ať už byl jakýkoliv silový poměr volyňských k okolí, musíme uznati, že se osvědčili, a proto je s tím větším podivením, že dávali tak poměrně málo svých dětí na studie. Pozorujeme-li, jak se osvědčila změna povolání po stránce živnostnické a obchodnické, tane nám tím více na mysli stav, v jakém by české volyňské kolonie byly, kdyby byly měly více inteligence, která po ukončeném studiu by tam byla na počátku století působila.

V hospodářských o obchodních podnicích projevily se dobré vlastnosti volyňských stejně příznivě jako v českých obcích a volostech, kde hned od počátku sklízeli uznání pro svůj smysl pro pořádek a poctivost. Jejich podnikavost a odhodlanost je vedla ke zřizování značně velkých průmyslových podniků hned od počátku a projevila se svými činy tím skvěleji, protože země volyňská byla po této stránce málo průmyslově organizována a po stránce obchodní byla vedena jedinci, kteří měli na zřeteli jen a jen vlastní prospěch a o lid se nestarali.

U Čechů, i kdyby nebyli měli z domova vlastnosti pospolitosti, musily se poměry vyvíjeti jinak. Český lid volyňský byl lid pracující ve svém úplném celku. Nebylo tu z počátku rozdílů ani majetkových, ani vzdělanostních, ani rodových. Všichni přišli na půdu, vyžadující těžké práce, všichni z počátku tvrdě trpěli, jejich soucit k ostatním byl soucitem k sobě samým a nemohl nikoho pomíjieti.

S počátku stojí na Volyni před námi česká skupina tak odhodlaná k životu a k životodárnosti, plná skvělých a úrodných vlastností lidu, že by byla při dobrém vedení mohla povznésti i prohloubiti i větší prostor, než ten nadějný volyňský kraj.

A stejně — i kdyby čeští kolonisté na Volyni nebyli měli základy poctivosti a pracovitosti v sobě, neměli zde mnoho příčin k tomu, aby vůči někomu užívali metod zavržení hodných. Sami začínali z mála nebo

z ničeho; jejich sousedem byl chudý, drobný, ještě z nevolnictví nevyrostlý lid, který se choval k nim přátelsky aspoň z počátku, i když nevěděl, kam je zařaditi a považoval je podle jiných kolonistů za Němce.

Ale Čechové v svém nitru byli velmi slušnými obchodníky, které ani válečná doba na charakteru neporušila, kteří si svou pověst nepokazili a kteří štědře platili za důvěru spolehlivostí a poctivostí. Byli hrdí na svou pověst, které požívali hned od počátku, kdy prohrášivši se krajany usnesením volosti poslali zpět do vlasti. Mnozí byli hrdí na své české vlastnosti, měli „esprit de corps“.

Otázka dělnická

Máme pouze po ruce data k r. 1921, která nám podávají počet nájemných sil ve vojvodství volyňském.

Bylo jich tam tehdy 2.240, z toho zletilých 774, neploletých 1.446. Z nich bylo národnosti rusínské 1.507, české 398, polské 256, německé 65, jiné 14. V dubenském okrese z 856 nájemných sil bylo jen 169 českých, 606 rusínských, 50 polských, v lucském ze 404 bylo 47 českých, 335 rusínských, 10 polských, v rovenském ze 777 bylo 190 českých, 395 rusínských a 156 polských.

Největší počet jich je rusínských, ač poměrně ani jich není počet příliš značný. Nesvědčí počet nájemných sil na Volyni o tom, že by tamní obyvatelstvo, tedy ani české, bylo odkázáno na nezbytnost prací nájemných v jednotlivých statcích. Je viděti, že hospodáři spoléhali na práci vlastních rukou a že budou co nejméně spoléhati na pomocnou práci cizí.

Je to dobrý doklad zdravých poměrů sociálních u Čechů v dobách po začátku století.

Vlastní sociální otázka dělnická se počíná objevovati až po roce 1925.

Pokrok přinesl výtěžky i neoblubu

Je lidskou tragikou, že důmysl, duševní potence přináší výtěžek a tvoří neoblubu u těch, kteří ani pokroku ani výtěžku nemají.

Tato pravda se stává tragičtější u kolonistů.

Co bylo v té počáteční době, ličíme jinde. Zajímavější pak je to, jak se volyňské obyvatelstvo na Čechy volyňské dávalo později, když pocívalo na sobě ten pokrok, jeho výsledky i výtěžky.

Když se hospodářský stav tuzemských lidí na Volyni počal trochu vyrovnávat a oni přes některé výtěky — v málo případech oprávněné — počali uznávat zasluby českých kolonistů, jejich podnikavost i vliv, tu se počaly vyskytovat úvahy o tom, že hospodářsky už Čechové upadají a že ani kulturně neznamenají už tolik, co znamenali při svém příchodu.

Tyto výtěky a výčitky jsou psychologicky velmi zajímavé. Jisto je, že počátky Čechů, jejich elán hospodářský i kulturní vzbuzoval úžas a Čechové se zdáli živlem neúnavným a nezastavitelným. V té době domácí obyvatelstvo velmi rychle se obrátilo nedůvěřivě proti jejich úspěchům, pročež také na ně vzor Čechů, které považovali za lid v Rusku privilegovaný, působil velmi málo.

Už však v létech osmdesátých přestali považovat Čechy za hospodářské a rolnické čaroděje a posuzovali jejich práci pozitivně, snažili se poznati, že jejich půda je právě tak úrodná jako půda Čechů, že je potřeba pouze napnouti síly a sahati k hospodářské svépomoci, když státní správa na všechno nestačila.

A tuzemci měli více půdy, absolutně i relativně. Mohli aspoň materiálně Čechy dohonit. Avšak pomalost jejich práce byla stále ještě v nich. Musila uplynouti aspoň generace, aby ji znatelně přemáhala.

Svoboda náboženská

Carský manifest ze dne 17. října 1905 zahájil velmi slibné reformy, které měly svůj původ v památné revoluci Gaponově. Těžce se rodila sama Duma, v jejíž druhé obnově zasedal také zástupce volyňských Čechů Karel Drbohlav, ale manifest z r. 1905 už slíbil úplnou svobodu náboženskou, která byla toužebným přáním i Čechů volyňských. **Zákony o svobodě náboženské** byly však projednávány až v třetí Dumě, která skončila své sedění dne 15. června 1909.

Svobodu náboženskou uvítali volyňští Češi s velikým nadšením, neboť náboženské otázky je stále zaměstnávaly. Pochopitelně byly také velikým zadostiučiněním pro evangelíky. Boratnější se ihned rozhodli vystavěti si svůj úhledný kostel.

Malá revoluce G. A. Gaponova r. 1905 měla následky tím nedozrnější, čím ruská vláda měla méně porozumění pro lid a svobodu. I ty malé ústupky, které učinila universitám a studenstvu, byly postupně rušeny r. 1910 vydáním nařízení, kterým byly

zrušeny poslední zbytky samosprávy, jež byla dána universitám dne 17. srpna 1905. Hlavně byla odstraněna zemljačentstva, která bděla nad spravedlivým rozdělováním studentských podpor. Nastaly stávky, pronásledování studentů, suspence profesorů, k čemuž se připojilo celou silou tovární dělnictvo.

Dělnictvo dosáhlo splnění některých svých požadavků a na venkově byl lid těmito poměry veden ke kooperacím, utužování úvěrnímu, prodejnímu, družstvům, která mezi volyňskými Čechy vzrůstala a množila se utěšeně.

Souběžně s rozšiřováním a novým zakládáním družstev, která prospívají vnitřnímu obchodu, stalo se další povinností krajanů, aby každý z nich se stal v cizině šířitelem výrobků českých. Noviny krajanské k tomu vybízejí, významní čeští lidé ve spolicích o to pracují a každý cítí, že má být konsulem svého národa.

Kulturní ochabnutí české?

Po stránce hmotné i duševní bývá zpravidla pokrok s počátku znatelnější než při překračování hranic elementární civilizace a kultury. Ukrajinci vzor viděli a pokračovali. Opouštěli svoje primitivní stavby, chápali se střídavého a racionálního hospodaření, počali uznávat nutnost vzdělání a poměrně dost rychle po všech stránkách vyspívali, i v takových okolnostech, kdy jim Čechové byli vzory pasivními a kdy Čechové vůči nim nepostupovali ve věcech pokroku aktivně.

Čechové správně pochopili, že jim své přednosti nesmějí dávatí okázale najevo. Dospěli časem k tomu úsudku, že ten, kdo chce mít z jejich hospodaření prospěch, může se o to přičinit sám. Byly to doby, kdy Čechové se ani nevyvyšovali, ale kde se ani nesnižovali, kráčeli kupředu, zvelebovali zemi, ale za sebe se neohlíželi. Snad u některých rostla obava, že tuzemci, s nimi vyrovnání, budou na závadu jejich prospěchu jak po stránce pracovní organizace, tak po stránce obchodně-hospodářské. Ale celek český velmi brzy dospěl k názoru, že **nevnucovati se a býti vzorem** jest nejlépe vyplněným úkolem osadníkovým.

Tento postup Čechů dobře vyhovoval a stačil v dobách normálních. Ba ani první světová válka, která tak těžce postihla všechny lidi bez rozdílu v tomto jiohozápadoruském kraji, nezměnila tento stav; spíše na určitou dobu nivelisovala všechno obyvatelstvo, přes něž se vysoko vzduté vlny války několikeré přeburácely.

Rok 1892 byl mezníkem pro Volyňany velmi nebezpečným a jeho přelnutí bylo proto tak obtížné, že se týkal jednak věcí náboženských, jednak hospodářských, zkrátka po hmotné i ideové stránce existenčních. Tehdy vydala ruská vláda nařízení, že

ti kolonisté, kteří přijmou vyznání pravoslavné, mají právo nabývatí půdy další.

To bylo vyvrcholení agitace pravoslavné církve proti Čechům. A bylo zároveň však vyjasnění náboženského poměru po té stránce, že Čechové poznali stav, v němž se octli. Původní úmysly, které měla ruská vláda k Čechům a s kterými představitelé církve pravoslavné nesouhlasili, zůstanou asi utajeny. Možná však pokládali za jisté, že Gresser i Dundukov-Korsakov i ministr vnitra Machov si příliš vážili Čechů — i před Němci — a že za vlády Alexandra II. nechtěli naléhati na Čechy, aby přestoupili ku pravoslaví a že opravdu si přáli, aby se Čechové sjednotili na jiném vyznání, ovšem nikoli katolickém.

Propaganda pravoslavná se začala r. 1884 a zvláště po roce 1888, kdy byly po návštěvě J. J. Křížanovského na Volyni zrušeny české farnosti a kdy českým kněžím zakázána bohoslužba a zároveň pravoslavné fary obsazeny co nejschopnějšími kněžskými. Školám byly uloženy podmínky velmi těžké.

Je pochopitelné, že tyto agitační prostředky byly velmi účinné. Čechům zbývalo: **buď se zproletarisovat, nebo se vystěhovat, nebo přestoupiti k pravoslaví.** Proletarisace Čechů na Volyni byl osud těžší než kdekoli jinde a v jakékoli jiné vrstvě. Vždyť mezi Čechy na Volyni bylo roku 1921 napočteno pouze pět žebráků! V roce 1892 jich bylo jistě ještě méně, nebo jich nebylo vůbec. A Čechové byli vyvkli už tehdy zaopatřovat své děti dobře: mladším synům nákupem nových pozemků, z nichž, když byly od vesnice už příliš vzdáleny, byly zakládány i vesnice nové.

Doba od roku 1892, kdy už samospráva česká byla zrušena a kdy české školy byly zavřeny, jest až do r. 1905, do revoluce Gaponovy, a dále až do válečného mezidobí, kdy na české Volyni vyučovali kvalifikovaní čeští učitelé zajatci, tato doba je řadou černých stránek života Volyňských Čechů.

Je to skoro celé čtvrt století. Nemůžeme však tuto poměrně dlouhou dobu nazvat **obdobím násilné ruské denacionalizační politiky.** Ruská vláda, která po celá 23 léta ponechávala Čechům, aby si své věci spravovali sami, po roce 1891 a 1892 je opět ponechávala v celkovém klidu, ale ovšem zavřevši jim školy, očekávala pozvolnou a nenásilnou jejich asimilaci a ani nenáléhala na ně dále jinak, jsouc uspokojena usnesením třetí ruské dumy, že **na všech školách** byl zaveden vyučovací jazyk pouze ruský!

Pokračování.

Popisy českých osad na Volyni — Kupičov

Napsal Josef Toman — Upravil a doplnil Václav Židlický

2. pokračování

Po sjednání ceny a podmínek vrátili se jmenovaní Češi do vlasti, kde organizovali zájemce na koupi této půdy. Těch se přihlásilo dost a ještě téhož roku stěhovalo se do Kupičova 72 českých rodin. Jely vlakem přes Halič až do konečné stanice Brody u Lvova. Odtud některé šly pěšky, jiné si najaly povozy (u Židů) a bohatší si koupily vlastní potahy.

Jely směrem na Dubno, Volkov a Kyselín, kde nocovaly a podle vyprávění pamětníků uvařily si „česnečku“ na posilnění. S podivením prohlížely koupený tam ukrajinský chléb, z kterého vypadávala stěbla a celé klásky. Po snídani šli do tamního kostela (z r. 1691), kde se pomodlili a prosili Boha o požehnání.

Z Kyselina vyrazili pak Češi již přímo do svého nového domova, vzdáleného ani 18 km. Cesty byly v kraji blátivé, místy téměř nesjízdné. Za vesnicí Makoviče musili cestu vyložití nejdříve roštím, aby v blátě neutonuli. Podobný případ byl u Berestečka. Most přes tamní říčku byl pouze z roští. Češi byli nuceni náklad přenést na zádech, aby povozy i s koňmi nezapadly do močálovitého dna říčky.

Se zatajeným dechem vyprávěli pamětníci té cesty, jaký radostný pocit se jich zmocnil, když spatřili ve stromě u cesty úl včel a vedoucí výpravu Frant. Friedrich¹⁾ dle toho se upamatoval, že jsou těsně před cílem. A jak podivně plály oči těch dědečků a babiček, když říčili příjezd do obce! Slunce se prý chýlilo k západu. Vysoká cerkev a větrák stály jaksi slavnostně v dlouhých paprscích za-

¹⁾ Friedrich jako zprostředkovatel koupě obdržel od Marie Zagurské 900 morgů půdy zdarma. Darovanou půdu pak prodal a z Kupičova odejel.

padajícího slunce, jako by vítaly své nové pány. Vstříc jim pak vyběhly děti a brzy se seběhli starší obyvatelé — jakoby přišli z jiného světa — si prohlížejíce nově přichozí. Také Češi, ač unavení, se zájmem si prohlíželi místo, určené jim pro nový domov. Neméně je zajímali starousedlíci, od větru a slunce silně osmahlí, téměř černí, s vlasy stejně dlouhými u mužů i žen.

Celkem se poprvé do Kupičova přistěhovalo 72 českých rodin. První noc spali někteří v prostorné krčmě, jiní pak hlídali vozy. Řada dalších rodin, které lze pokládati za zakladatele českého Kupičova, přijela během několika pozdějších let, hlavně však v letech 1870—1871. Pro nedostatek pramenů nelze přesně zjistit jejich původ z Čech, většina jich však byla z okresů Mělník, Mladá Boleslav a Mšeno.

Těmito českými emigranty jsou:

Bajer Josef, Baloun Antonín, Baloun Josef, Benda Josef, Birnbaum Josef, Blecha Václav, Brož Jan, Bula Václav, Čapek Vincenc, Černý Václav, Černý František, Čížek Václav, Čurda František, Derinek Franc, Dlouhý František, Dušek, Fiala Josef, Fiala Václav, Fris Josef, Friedrich Frant., Hamerlík Josef, Hokeš Jan, Holc Jaroslav, Holoubek Antonín, Holoubek Josef, Holub Karel, Holý František, Honc Anton, Horák Václav, Houžvic Josef, Hrdlička Josef, Chour Fr., Jankovec František, Jeník Jan, Jindřich Jan, Jiskra Antonín, Kafka Jan, Kalátor Jan, Kalinský Bohumil, Kalivoda Václav, Kara František, Kerda Josef, Kozlík Štěpán, Kožňár Josef, Krátký Václav, Kremla Antonín, Kryml Josef, Kryml Václav, Kubeš Antonín, Kubeš Václav, Kučera František, Kulich Jan, Kyselka Jan, Ledvina František, Legner Václav, Liška

František, Loužil Vincenc, Mach Petr, Makeš František, Maleček Antonín, Malif Josef, Mareček Antonín, Martinec František, Martinovský Josef, Mařan Jan, Mašek Josef, Mašek Václav, Matouš Jan, Menec Václav, Mikulášek František, Mikyna Josef, Mišák Jan, Modrák Václav, Mokry Antonín, Nejedlý Josef, Nikl Jan, Novák František, Novotný Josef, Nožička Václav, Orml František, Pacovský Antonín, Papík Josef, Pavlík Josef, Pelant František, Pejznoch Václav, Poláček Václav, Pokrupa Josef, Ponočný František, Procházka František, Průša Václav, Příšovský Vilém, Rychter Josef, Řepka Josef, Selinger Václav, Skramuský Josef, Smola Josef, Stejskal Josef, Svätý Josef, Svoboda Václav, Silný Josef, Šeba František, Šebesta Josef, Šida Josef, Šimůnek František, Šimůnek Karel, Šlégr Josef, Šnajdr Václav, Šnidl Vincenc, Špaček Antonín, Šťastný František, Štenc Václav, Štěpánek Josef, Šulc Václav, Titěra Václav, Toman Václav, Tošner František, Tvrzník Václav, Ulicius Karel, Urban Antonín, Vaděrka Josef, Vaděrka Václav, Vaděrková Alžběta, Valoušek Josef, Vávra Josef, Vejvr Václav, Vlach Václav, Veltruský Josef, Vlasák Václav, Vocásek Jan, Vocásek Václav, Vondráček Josef, Vorel Václav, Vrba Václav, Vyhlás Josef, Zápotocký Jan, Zatecký František, Žitný Josef, Žlunský Josef. Mezi prvními se přistěhoval i Václav Židlický, který záhy však odešel do Kovle jako vojenský kapelník. Rodina však zakotvila v Kupičově.

Hned po příchodu pustili se Češi do úmorné práce. Začátky jsou vždycky těžké, tím víc uprostřed divočiny. Většina pozemků byla pokryta hlubokými lesy, v jejichž divokém podrostu se plížila zvíř, která dělala mnoho škod na polích i v obci ještě dlouho po příchodu Čechů. Vypráví se, že vlci se nebáli ani uprostřed bílého dne přijít do dvora pro kořist, tím víc byli nebezpeční v noci, zvláště když v počátcích nebylo žádných chlévů.

Poté byly i s bydlením. Byl zde sice prostorný zámek²⁾, ale nebyl ještě prázdný. Bydleli tedy ve společných barácích (zvaných „čtverák“) až po šesti rodinách. Až po rozdělení půdy podle vkladu peněz jednotlivých rodin, začaly se stavět dřevěné domy. Byly stavěny z přisekaných na dvě strany klád, mezi něž se vkládaly vrstvy mechu a hlíny. Jako tesaři-stavěči vynikli v Kupičově zejména Václav Legner a Jan Kulich. Tak z původních několika staveb

²⁾ Byly tam nádherné skleníky a pěstěné květiny, na tu dobu velmi pokročilé. Zámek shořel v I. světové válce.

Jedna z pův. typ. dřevěných staveb, které si stavěli Češi po příchodu do Kupičova.

vzrostl Kupičov na 287 čísel popisných v r. 1939, k nimž patřily vždy i obvyklé hospodářské stavby, jako chlévy, stodoly a pod. Zděných staveb bylo v Kupičově asi 15 a to v době před válkou vystavěných i v moderním slohu (jedna dvouposchodová) a několik původních staveb, patřících k bývalému zámku. Vedle nových dřevěných budov zachovaly se i původní staré dřevěné domy.

Ještě než byla půda rozdělena, bylo odděleno něco místa pro dvě náměstky⁴⁾ a hřbitov.

Ačkoliv Zágurský se zavázal v době, že bude Čechům po zaplacení 20.000 rublů z celkové dlužné částky dávat, dokud nenabudou vlastnictví, ročně 100 korců žita, 50 korců pšenice, 200 korců brambor, ze svého a ačkoliv ozimy byly zasety, trpěli Češi delší dobu nedostatkem obživy. Půda nebyla dříve řádně obdělávána a úroda byla malá. K tomu byl nedostatek soli a pod. životních potřeb. Hotové peníze na nákupy nebyly. Obyčejně se musel zvrátit dub, odvézt do Kovle, kde jej bylo možné vyměnit za něco ze živobytí. Takový nákup trval často 3—4 dny a tehdejší český emigrant si takovou ztrátu času mohl dovolit jen zřídka, když ho doma čekala perná práce s kácením lesa a pod. Když se již pak měly objevit plody řádného obdělávání a hnojení půdy po českém způsobu, přišlo po dva roky za sebou silné krupobití, které slibnou úrodu zničilo. Mnohé rodiny pod tíhou těchto nezdarů se tehdy odstěhovaly jinam.

Ale houževnatost českého člověka vydala své plody. Lesy stále ustupovaly vlnícím se plochám žlutého obilí. A tu vyvstala další nesnáze. Ukrajinci, kteří byli v hospodaření velmi zaostalí, brzy poznali, že úroda českých polí je mnohem bohatší, než jejich. Slibně se vyvíjející soužití bylo tak provázáno stále více závisť a nenávistí a záhy se proměnilo v nepřátelství. Ukrajinci vyčítali Čechům, že jsou spojeny s čertem a vzniklo u nich přesvědčení, že Češi je přišli okrást o jejich půdu. Teprve postupem doby nepřátelské zahrocení se strany domorodých Ukrajinců vůči Čechům nabývalo upřímnějších a přátelštějších forem.

Aby Češi mohli zaplatit snadněji dluh váznuocí na zakoupeném velko-statku, chodili si přivydělávat do sousedních velkoostatků, jako Nový Dvůr, Nyry a j. na žňové práce. Plat dostávali podle určitého množství posečeného a svázaného obilí a kromě toho v odměnu kvasnicové pivo. Tento způsob výdělků hotových peněz udržel se i později — ač v menší míře — za vlády polské. Za zmínku stojí, že dvorská chasa nebyla na tak velké snopy, jaké dělali Češi, zvyklá,

v důsledku čehož se musela více namáhat při svazení obilí. Neměla proto Cecny jako spolupracovníky praš v lasce.

Překonati počáteční těžkosti pomohly také známé vysady, dané Cechům na Volyni zákonem z 22. července 1870, jímž byli Češi osvobozeni na pět let od státních daní a poplatků. Uvázeme-li, že k tomu byli osvobozeni od voj. služeb jejich synové, narození do r. 1870 a že vysada osvobození od daní byla později prodloužena o dalších 5 let, musíme uznat, že to byla značná poupora pro Cecny od ruské vlády, jež nejevila o jejich potřeby přílišný zájem.

Ponevadž některé tyto vysady byly podměny státním občanstvím, vykonali Češi brzy po příjezdu slavnostní přísahu. Konala se na jedné z obecních návsi, zv. Rajčur, kde byla sloužena bohoslužba. Při aktu již tehdy hrála kupičovská česká hudba.

Zlepšení poměrů přineslo zejména pěstování chmele, o němž se zmiňujeme na jiném místě, a zakládání ovocných zahrad, jež dávaly Čechům bohaté zisky. To už byla doba, kdy Kupičovští Češi nastoupili cestu hmotného rozvoje, vedoucího k zabezpečení existence.

Obecní zřízení

Že ruská vláda přikládala Čechům na Volyni značné důležitosti, je zřejmé i z usnesení Ruské ministerské rady (ze dne 22. července 1870), v němž se ponechává Čechům na vůli rozhodnutí, zda si přejí vstoupit do místních selských volostí, nebo si chtějí vytvořit samostatné volosti české.

Když se Češi na Volyni na podkladě toho vyslovili pro vlastní samosprávu, byla v Kupičově r. 1872 zřízena zvláštní česká volost, družící se k českým volostem v Hlinsku, Dubně a Lucku. Patřila k ní m. j. i česká obec Novosilky, vzdálená od Kupičova 80 km. Celkem patřilo do Kupičovské volosti 1.325 obyvatel⁴⁾. Staršinou kupičovské volosti byl Štastný⁵⁾. Prvním starostou obce byl Josef Řepka.

Po nastoupení cara Alexandra III. ruská vláda zaujala vůči Čechům přísnější stanovisko. Projevilo se to i v zrušení českých škol, farností a i českých samosprávných volostí. Tak také byla roku 1891 zrušena česká volost v Kupičově. Obec byla pak přičleněna k samosprávě v Novém Dvoře. Tam byl zaměstnán jeden písař, jeho pomocník a dva četníci. Tyto čtyři osoby řídily celým okresem, nebo-li volostí.

Po přidělení západní části Volyně Polsku, bylo zavedeno nové obecní zřízení, odpovídající novému režimu a tak r. 1921 byla v Kupičově zřízena

gmina (obdobu dřívější volosti). Do působnosti kupičovské gminy patřilo 27 obcí. Na uradě bylo zamešnáno 12 úředníků, většinou Poláků. V Kupičově byla také četnická stanice s osmi četníky.

Urud starostenský byl vždy obsazován Čechy. Byla to funkce cestná, ale odpovědná a zvláště se údalostí v minulé světové válce velmi nebezpečná i odpovědná. Od r. 1870 až do r. 1947 v úradě starostenském se vystřídali tři občané:

Josef Řepka, Václav Krátký, Václav Selinger, Václav Novotný, Josef Vyhlás, Vilém Kozlík, Josef Šimek, Karel Šimůnek, Václav Fiala, Josef Kubeš, Josef Mokřý, Adolf Horáček, Josef Kafka, František Houžvíc, Bedřich Šnidl, Bohuslav Kučera, Josef Mokřý, Václav Kalivoda, Jaroslav Kubeš.

Škola a školství

Česká škola v Kupičově byla zřízena současně s českou volostí r. 1872, jako jedna ze čtyř českých škol v té době (Hlinsk, Buderáz, Mirohošť). Vzdělávání v češtině vyučovalo se i ruštině. Roku 1891, kdy pod vlivem protičeského zaměření v té době vládnoucích kruhů byly rušeny české samosprávy a farnosti, byla zrušena i česká škola v Kupičově. Od té doby školské poměry v Kupičově byly jen smutnou charakteristikou celkového života v tomto období. Stát a i Češi sami věnovali více pozornosti otázkám materiálním a na školu se pamatovalo málo. Teprve před rokem 1911 byla v Kupičově zřízena jednotřídní ministerská škola s vyučovacím jazykem výhradně ruským. Děti však už pro tento důvod a i pro nevábný vzhled školy, jak si stěžuje neznámý pisatel v „Čechoslovane“ (myslil tím asi nečistotu ve škole a mezi ruskými dětmi), navštěvovaly školu jen velmi málo (prý ze 160 dětí bylo jen 76 žáků).

Zlepšení školských poměrů nastalo až po válce, když v Kupičově byla zřízena roku 1922 Státní čtyřtřídní škola polská. Mezitím se vyučovalo v domácnostech nebo ve škole, kde škola taková neměla sice zákonné platnosti, ale byla platnou zbraní proti hrožící negramotnosti.

— zásluhou ČMS v Lucku — až roku 1926⁶⁾, tedy po čtyřech letech jejího trvání, kdy škola byla povýšena na pětitřídní. Počet 9 hodin češtiny byl roku 1932⁶⁾ zvýšen na 15 a půl hodiny týdně, ač i tento počet neodpovídal poměru žactva (českých dětí bylo 34%, polských 10%, ukrajinských 43%, židovských 13%). Zároveň byla škola povýšena na šestitřídní. Početně bylo všech žáků ve škole 282, z čehož českých dětí bylo 95. Školní knihovna vedle 200 svazků polských měla 108 českých.

⁶⁾ Památník ČMS, 1933, str. 13; str. 28.

⁴⁾ Později byly na návsi postaveny velké dřevěné kříže, jako symbol díků za dobré překonání počátečních nesnází.

⁴⁾ VS, č. 35/50, str. 5, Dr. Folprecht: Dějiny české Volyně.

⁵⁾ R. 1881. Prvním staršinou kupičovské volosti byl pravděpodobně Jan Matouš.

Antonín Špatenka

Dokončení

Průkopnická vesnice

Lidé, kteří byli na Kavkaze, vyprávěli, že zde na Volyni je to lepší. A pak Ukrajinci jsou upřímní, dobrušedni. A zas tam na Krymu a Kavkaze, že lidé chodí neustále s noží v pochvách u pasu. Jejich výraz tváře že není nijak upřímný. A pak, že jsou tam různé národy, převládají Tataři a jiná plemena. A co hlavně, že tam nejsou lesy.

Roku 1876 však car našel pověřenci zemědělství, aby připravil soupis všech vesnic a míst českých kolonistů co jsou na Krymu a Kavkaze, že je v nejbližší době se svoji chotí navštíví. Toho se ulekl pověřenec, protože žádní Češi, mimo dvě malé vesničky tam nebyli.

Hlásil to ihned carovi, že Češi se usídlili na Volyni. Později jsme se dověděli od ruských úřadů a docela to bylo uveřejněno v časopise, že car se zle rozhněval na pověřence, že prý on měl tomu zabránit a poslat všechny Čechy jen na Krym a Kavkaz. Pověřenec dostal od cara důkladnou důtku a byl zbaven svého místa.

Dědeček, který se tímto dlouhým vypravováním velmi unavil, usedl a napil se. Přítomná mládež bedlivě naslouchala starci a když skončil, po chvíli hudba opět zahrála pochodovou píseň. Tu ale již se dědečkové a babičky volným krokem vytráceli ze sálu.

Nedaleko za vesničkou, na malém hřbitůvku, který patřil obci Moskovštině, spí věčným spánkem 16 našich průkopníků. Toto místo na jihovýchodní straně si sami ještě za svého života zvolili. Ačkoli tři dědouškové žili mimo vesnici, přec jen na smrtelném loži prosili děti, aby je převezli do vesničky Moskovštiny, aby mohli spát spánkem posledním se svými kamarády, s kterými se potýkali s volyňskými pralesy a s nimiž se dělili o tu bídu.

Přání dvou bylo vyplněno a byli uloženi k věčnému spánku v Moskovštině. Avšak třetí, sedmnáctý dědeček, učitel Volenec, který zemřel roku 1918 v Krupě-Hranici u svojí dcery, zemřel v rozháraném poválečném zmatku. Nebylo proto vinou jeho dcery, že otec nebyl převezen k ostatním do Moskovštiny. Bylo to tím, že žádný Čech v té době žijící na Volyni nevěděl, co se stane za den, kdo bude vládnouti a zda-li Volyn připadne Polsku, Ukrajině nebo Rusku.

A tak tímto zmatkem a chaosem nebyl jediný dědeček Volenec pochován s ostatními průkopníky. Kolem roku 1923, kdy připadla Volyně Polsku, požádala rodina Volencova, aby jim polské úřady povolily převoz pozůstatků Volencových z Krupě-Hranice na Moskovštinu, která byla asi 15 km vzdálena.

Žádost jejich byla však polskými úřady zamítnuta. Bylo to smutné, že právě jemu, který se tolik zasloužil o vesnici Moskovštinu, nebylo dopřáno v ní odpocívat. Jak vesničku a její obyvatele miloval, lze soudit z toho, že plných devět let v začátcích učil děti čísti a psát. Nechal si k tomu účelu zhotovit u mistra Pitra malé tabulky, které nabarvil na černou, barvou uvařenou z dubové kůry. Klídkou učil pak na nich psát. Sám Volenec nazval toto své vyučování „Volyňské gymnasiium“.

Učitel Volenec byl ve své vesnici velmi oblíben a vážen. Poradil, bylo-li třeba i

ochotně pomohl. Byl velkým vlastencem. Při každé příležitosti rád vzpomínal na českou zem, na svoji vesnici, kde se narodil. Věřil pevně, že jednoho dne se všichni vrátí zpět do Čech a říkával: „Děti, bude-li příležitost, neváhejte ani vteřinu a vraťte se domu, do vlasti, odkud jsme my přišli. Obětujte třeba celý svůj majetek. Píši si deník, který, věřte, bude mít pro naše pokolení jednou cenu.“

Bohužel, světová válka zničila mnoho a neuchránila ani deněk Volencův. Dostl se vyplnilo z toho, co Volenec předvídal. Na smrtelném loži zavolal si k sobě svoji dceru Kačenu a téměř ji již šeptal:

„Holka, na konci svého života se přiznám, že jsem udělal velkou chybu. Ovšem nyní je již pozdě a nedá se již napravit.“ Při tom se dlouze podíval na svoji dceru, vzal ji za ruku a pokračoval:

„Měl jsem přece jen zůstat na Volyni a tam mezi svými kamarády zemřít a s nimi být na našem hřbitově pochován. Jak rád bych chtěl ležeti vedle svoji věrné manželky. A pak, dali jsme si s kamarády slib, že se všichni sejdeme tam, kde jsme si vesnici založili, tolik se tam nalopčili. Já nyní zde tento slib svatý ruším, ale když mě dá pán Bůh ještě zdraví, tak se tam pustím zpět na Volyn do Moskovštiny, neboť tam nyní patřím, tam je moje místo, mezi věrnými kamarády.“

Dědeček Volenců se však již neuzdravil. Záhy po tomto sdělení dceři tiše skonal. Zemřel v doměni, že je v Čechách. Jak jsem již dříve podotkl, svého času dědeček stále mluvil o tom, že by chtěl ještě jednou alespoň viděti svoji českou zem. Tu proto, když jinak nedal, převezli ho příbuzní jednou za noci k jeho dceři a tam mu řekli, že jsou to již Čechy.

Jako Volenec, tak i druzí průkopníci byli oblíbeni, neboť žili, hlavně v začátcích, jako jeden nerozdílný celek, jako jedna rodina.

Průkopník Čermák, jako starý výměnkář postavil si na svém pozemku malou chatinku, kde žil se svou věrnou ženou. Bohužel, že ne dlouho, neboť tato dobrá duše mu záhy zemřela a on zůstal v chatince sám.

Jednou, bylo to v zimě za velkého mrazu, štipal na dvoře dříví. Ostrou sekyrou nešťastnou náhodou ušel si u levé ruky palec s kouskem dlani. Nejen, že se sám ošetřil, ale i prst si usušil, uložil jej do pouzdra a pověsil k trámu na půdu.

Když již ležel na smrtelném loži, poručil si přinést svůj hudební nástroj „bas“ a pouzdro s palcem. Prst i bas políbil a v slzách pravil přítomným. „Palec mě dejte až zemru do rakve, ale „bas“ věnuji hasičskému spolku. Prosim jen, aby jej měli v úctě, neboť ten ještě pochází z Čech. Ten jsem si přivezl a s ním jsem obveseloval kamarády v těžkých dobách. A i tento průkopník záhy na to tiše skonal.

Zeny průkopníků zemřely téměř všechny dříve, nežli mužové. Snad to byla ta těžká práce a ta starost o své děti, která jim znatelně podlomila zdraví.

Ku konci závěru poznamenávám, že já, autor tohoto díla, jsem pamětník těchto 17 rodin průkopnických. Jako malý chlapec jsem pásával střídavě s nimi za noci koně. Rád a nadšeně jsem poslouchal je-

Blahopřání

My občané vesnice Pšova z Podbořanska, blahopřejeme našemu tátovi Antonínu Špatenkovi k jeho šedesátému pátému narozeninám.

Jako jeho spoluobčané z Volyně z vesničky Moskovštiny mu přejeme mnoho zdraví, aby ještě dlouho byl svěží mezi námi.

Zároveň mu blahopřejeme k jeho povýšení na štábního kapitána v záloze, které odbrzdí ke dni armádního svátku tohoto roku.

Jsmo na to hrdi, že on z naší vesničky si vysloužil takovouto vojenskou hodnost a k tomu řadu vyznamenání, která nedostávají vojáci zadarmo, nýbrž za zásluhy, odvahu a statečnost. Antonín Špatenka je účastník bitvy u Zborova i Dukly.

A proto buďte táto, štábní kapitáne, hodně zdravý, buďte vždy přítomen při historických oslavách v uniformě vojáka a representujte vždy naši vesničku.

Přejeme hodně zdraví!
Občané obce Pšova.

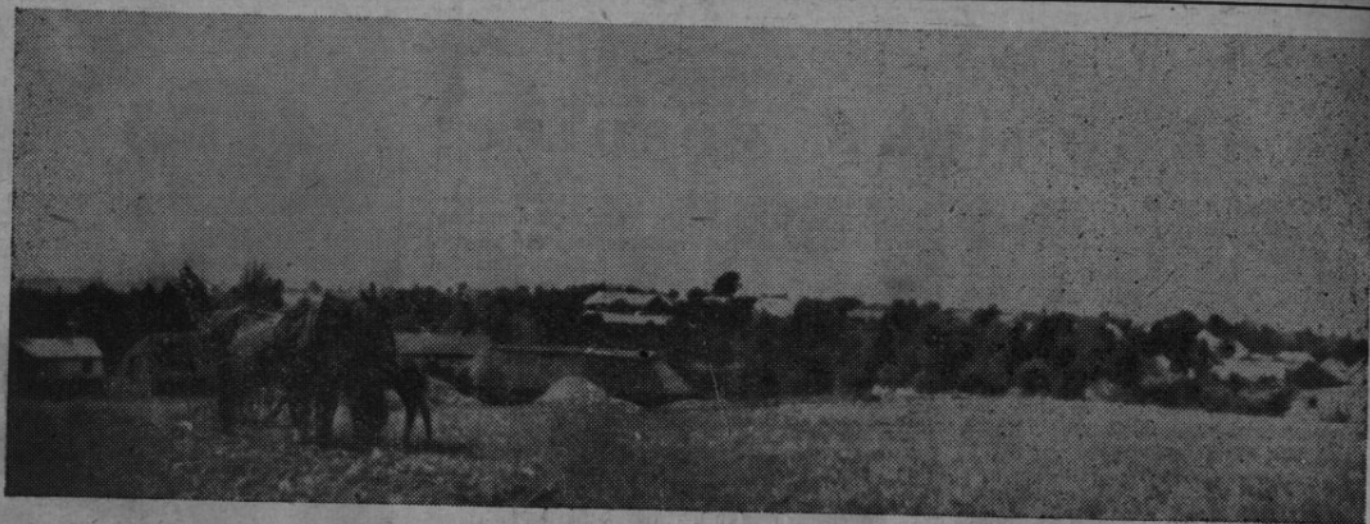
jich vypravování, hlavně pak o jejich těžkých začátcích.

Premýšlím nejednou, kdyby se tak probudili naši předkové-průkopníci, viděli svoji vesničku, jak se za těch 79 let změnila. A pak hlavně, když by poznali, že se jejich prorocí a přání splnilo. Jistě by nás pochválili a řekl by Čermák s Volencem:

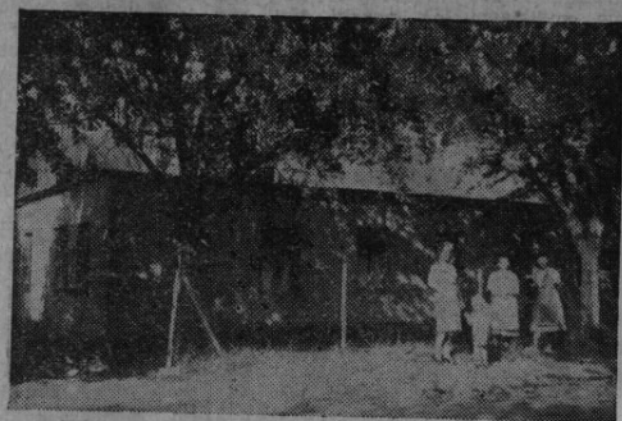
„Dobře jste děti udělaly, že jste šli bránit vlast i když jste opustili naši milovanou Moskovštinu a vše v ní zanechali. Ale jste v Čechách, v milované zemi, kterou jsme i my po celou tu dobu nepřestali ani na okamžik mítí rádi.“ A také by jistě dodal: „Dobrými hospodáři a občany můžete být všude, ať již jste kdekoli. Snášejte se dobře a pomáhejte jeden druhému, kdy a kde toho bude třeba.“

A jistě každý z nás potomků vzpomíná na průkopníky, kteří tam klidně spí ve své vesničke na malém hřbitůvku s velkou láskou a vděčností.

A proto, budiž jim lehká země volyňská-slovanská.

Celkový pohled na vesnici Moskovština na Volyni a několik typických staveb.

Doslov k Průkopnické vesnici

Potomci průkopníků z Moskovštiny, kteří jsou ponejvíce osídleni ve Pšově, okres Podbořany, jsou si plně vědomi odkazu svých předků. Pilně a svědomitě pracují na svých polích. Nikdy a v ničem nebyli pozadu za sousedními vesnicemi. Zvláště chmelí — zelenému zlatu — věnují velkou péči. Již záhy z jara začínají první s prací ve chmelnicích a postupně s obděláváním ostatních polí.

Ale nejenom že dobře a pečlivě připravují půdu, ale také pozeňnanou úrodu dobře a včas vždy sklízí. Oni, hospodáři Pšova, nenechali během jejich hospodaření ani píď země ležeti ladem. Pěstovali mimo obilí, brambor, chmele a řepy také zeleninu.

V jejich vesnici mimo volyňských Čechů jsou ještě dva hospodáři, kteří nepocházejí z Volyně, ale přišli do pohraničí z vnitrozemí, aby pomohli zde budovat a hospodařiti na polích. S těmito hospodáři jsou ve velmi dobrém poměru.

Všichni společně plní předepsané dávky svědomitě a nejen, že je vždy splnili, ale i značně předali. Dodávky letos plnili takto: Obilniny na 103,5%, brambory 214%, mléko, vejce, maso atd. přes 100%. Zvláště předseda místního národního výboru Antonín Valenta, ten, jehož 18letý syn padl hrdinně v bojích u sv. Mikuláše na Slovensku, se opravdu stará o venec a její občany.

Jistě je jeho zásluhou, že již dávno mají svůj obecní rozhlas, veřejnou knihovnu, hostinec atd. Je si plně vědom toho, že má nanejvýše zodpovědné postavení. Jde všude a ve všem ostatním dobrým příkladem.

I když jejich zemědělská výroba byla celkem uspokojivá, přece nebyli se svým hospodařením plně spokojeni. Zvláště se jejich nespokojenost projevila ve značné míře při žníchových pracích roku 1950. Dospěli všichni k jednomu názoru, že bude lépe a rozhodně výhodnější, když budou pracovat společně — kolektivně. A trvalo to jen málo dní, než-li se rozhodli a dosáhli, že si založí JZD.

Nečekali však, až bude úředně založeno družstvo a již svoz obilí a výmlat prováděli úspěšně společně. Plánovitě rozdělenou práci v několika dnech kolektivně vymlátili veškeré obilí a odevzdali všechny předepsané kontingent.

A pak 28. VIII. 1950 přišel pro všechny významný den. Totiž den, kdy opravdu bylo založeno družstvo. Všech 26 zemědělských usedlostí vstoupilo do družstva. Ještě ten večer, dlouho do noci debatovali a plánovali si společné hospodaření.

Ale nejenom muži, nýbrž i ženy opravdu vítaly tuto myšlenku a uskutečnění společného hospodaření, neboť měly již zkušenosti z Volyně. Znali výhody a ulehčení v hospodaření kolektivním. Ještě když byli na Volyni za sovětské vlády, zřídili a založili si sami a dobrovolně ve své vesnici Moskovštině kolchoz, který nejen že dobře prospíval, ale také ulehčil a usnadnil práci. Věděli, že se jim v kolchoze pracovalo dobře a mnohem snáze, než-li samostatně.

Vždyť již jejich rodiče a prarodiče, kteří byli průkopníky Moskovštiny, také

s počátku pracovali a budovali společně a proto jedině tou společnou, nerozdílnou prací zmožili a překonali tak těžké a svízelné začátky. Již oni dobře věděli, že jedinec zmůže jen velmi málo, ale celek-kolektiv překoná veškeré nesnáze, byť byly sebevětší.

A proto i zde uvítali s nadšením vstup do JZD. Název svému družstvu dali „Dukelských hrdinů“ a pak s opravdovou chutí a elánem byl ovesán chmel, provedena sklizeň bramborů a potom i řepy. Poté již opravdu společně a plánovitě orali a připravovali půdu k seti. Rozorávání mezi u nich bylo ušetřeno, protože mezi jejich bývalými jednotlivými díly, mezí nebylo. Scelení půdy bylo tedy velmi snadné.

Podle předem vypracovaného plánu bylo včas provedeno setí. Hospodáři však stále a stále uvažovali o tom, jak nejrychleji ustájití společně dobytek. A také ke dni čs. armády dali si závazek, že do konce února roku 1951 adaptují stáj pro všechny hovězi dobytek, a to svépomocí.

Družstvo se skádá z 26 zemědělských usedlostí. Členů jest v družstvu 36. Nutno však podotknouti, že ve Pšově je několik již přestárlých občanů, kteří pracovat nemohou. Dále pak je tam i několik vdov s dětmi po padlých vojinech.

Veškeré práce v zemědělství vykonávají družstevníci dle předepsaných norem. Předsedou družstva byl zvolen předseda místního národního výboru Antonín Valenta, který také má největší zásluhu na tom, že bylo JZD v tak krátké době založeno. Byl nejen dobrým vojákem na frontě, ale je i skutečně pokrokovým hospodářem. U něho dobro celé obce je i jeho úspěchem a radostí. A skutečně není pochyb o tom, že Moskovštinští volili i tentokrát dobře předsedu družstva.

Místopředsedou byl zvolen Josef Linha, dalšími členy výboru Bohumil Špatenka, V. Valenta, Jan Slanař. Celá vesnice Pšov je nyní jako jedna rodina. Jejich přátelství se kolektivní práci ve prospěch celku ještě více utužilo. Všichni mají stejné zájmy, a to, aby dobře a poctivě pracovali a aby jejich mladé družstvo prospívalo a stále se zlepšovalo. A vím již předem dobře, že jejich závazek společného ustájení dobytka není ten poslední. A vím, že i na drůbež a vepřinec nebude zapomenuto. A jak se na to těší ženy, lze souditi z toho, jak šiletá babička Loudová velmi často si posteskně a ulehčí slovy:

„Bože, bože, již aby i ten společný vepřinec upravili, abych se takto nemusela s těmi vepři trápit.“ A má také babička pravdu. I když její syn odveze

několik vepřů do okresního družstva, než-li se vrátí doma zas mají nový přírůstek a jde to svým tempem zase dál a ulehčení žádně.

Ačkoliv babička vstává ráno o páté a jde spát až pozdě večer, není, jak sama říkává, se vším za ten celý den hotova. Od dobytka běhá k vepřům a od vepřů k drůbeži a tak to jde po celý den. A takových babiček a žen-hospodyň a dcer jest tam ve Pšově jako všude jinde několik, které od rozpátené plotny odbíhají do stáji a vepřinců, nehledě k tomu, že se i plně musí zúčastniti na polních pracích. Večer jsou unavené a rády, když si vyšetří alespoň chvíli času po muže a svoje děti.

Dnes však se jejich tváře poněkud rozjasnily, neboť dobře vědí, že i na ně bude v družstvu pamatováno a jejich práce hodně zmechanisována. Společná prádelna jistě bude pro ně mít velkou úlevu.

Ještě nutno podotknouti, že tyto hospodáři nebyli a nejsou žádní venkovští boháčci-sedláci. Nikdy ve svém životě nechodili po polích se založenými rukama. Pracují rádi a s láskou na půdě. A jejich ženy? Ty nikdy nebyly a nejsou nafoukanými a panovačnými selkami. Jsou to ženy pracovitě, čistotně a velmi pohostinné, které nejen že se pečlivě starají o své děti, ale také ještě svou práci pomáhají budovat naší socialistickou republiku.

A na závěr „Průkopnické vesnice“ bych rád jen upozornil, aby všichni potomci průkopníků z Moskovštiny si tyto mnou uvedené paměti co nejpečlivěji uschovali, aby se tak zachovaly i našim druhým generacím. Vždyť za 21 roků tomu bude 100 let, kdy průkopníci odešli ze své milované vlasti s ranečky na zádech do neznáma.

Jejich celoživotní přání bylo splněno a bychom se my, jejich potomci vrátili do své vlasti. Jejich přání bylo splněno, ale nejen to, pomáhali jsme po boku Rudé armády očistiti českou zem od fašistické nadvlády. A ihned po revoluci jsme pracovali a pracujeme dosud, neboť jedině tím si uhájíme těžce dobytou svobodu a přispějeme svou poctivou prací k zachování světového míru, aby již nikd nebylo válek a s nimi spojených hrůz.

Doplňk k Průkopnické vesnici.

Seznam padlých ve druhé světové válce z obce Moskovštiny, uveřejněný v čísle 43/50 VS v „Průkopnické vesnici“, doplňujeme jménem padlého krajana z Moskovštiny Emila Volekého, jež nedopatřením nebylo vtištěno.

Doplněk k reportážím z kraje Plzeňského

Václav Zidlický

Vedle tří již popsaných okresů v kraji Plzeňském jsou v témže kraji další okresy, v nichž volynští Češi našli své nové domovy po reemigraci. Jsou to: Stod, Domažlice, Sušice, a Klatovy.

Početně jsou krajané v těchto okresech málo zastoupeni a poměrně největší počet volynských Čechů je na Stodsku.

Stodský okres byl utvořen r. 1949 při reorganizaci zemského zřízení spojením několika úseků sousedních okresů Stříbro, Horšovský Týn, Domažlice. Volynští Češi usídlení na Stodsku patřili původně ponejvíce k okresu Stříbro. Proto také jsou usídlení v obcích kolem Stodu, jako Lelov, Lišina, Sřelice, Hradec, Chotěšov a v obcích směrem k okresu Stříbro, jako Miřovice, Honezovice, Hradišfany, Blatnice, Dolní a Horní Sekýřany. Jinak lze považovat okres stodský, vzhledem k obyvatelstvu, za vnitrozemský.

Proti okresům Horšovský Týn, Tachov a Stříbro, kde jsou krajané v mnohých obcích ve většině, ba jsou celé „volynské“ obce, jsou na Stodsku volynští Češi průměrně po 3—4 rodinách v obci. Pocházejí jednak z východní Volyně a jednak z okolí Lucka.

Ponevadž jsou v obcích v menší, nemohou být rozhodující složkou; nelze proto dost dobře usuzovat, jak se krajané kde zapojili do dnešního života na vesnici. Obvyčejně však, je-li v obci JZD, jsou jeho členy i volynští Češi. Ač, podle výroku zem. referenta ONV, staví se krajané k JZD spíše lhostejně, jsou tu i předsedy JZD krajané-volynští Češi, jako krajan Dimitrij Jurina v Kameném Újezdu a do nedávna i krajan Tomrdle v Hradišfanech. S uznáním i s pochvalou se o nich vyslovili činitelé ONV. Vedle těchto na vedoucích místech se osvědčili další krajané, a to Evžen Peříček, který je správcem státního statku v Honezovicích a krajan Lenděl, který na témže statku pracuje, má však být jmenován — vzhledem k jeho schopnostem — správcem státního statku v Chotěšově. ČSSS v Honezovicích je zásluhou jmenovaných krajanů nejlepším a nejzornějším ve stodském okrese.

Nejhoršími obcemi v okrese jsou, podle výroku okr. zem. referenta, Lelov a Lišina, kde také žijí volynští Češi. Nelze to však, myslím, přičítat jako vinu krajanům, neboť ti zde tvoří solva sedminu obyvatelstva.

V Lelově je 7 rodin volynských Čechů a v Lišině 6 rodin. Je sice pravda, že JZD v Lelově ani v Lišině dosud není založeno, ale krajané by se ani příliš nestavěli proti založení. Zvláště uvážíme-li, že vedle krajanů z východní Volyně v Lišině a z okolí Kopče v Lelově, žijí tu krajané z české osady Čechohrad na Krymu, jimiž dosud nepřijely rodiny. Byli příslušníky čs. voj. jednotky v SSSR a po demobilisaci se tu usídlili ve víře, že jim přijdou rodiny a budou moci spokojeně žít doma, ve vlasti. Ale rodiny tu nejsou dosud.

Je na bíledni, že nemohou zastatí všechnu práci. Tak krajan Jan Králíček v Lelově byl nucen zřít se dobytka, poněvadž jej nemohl obsloužit. Ponechal si jen koně, lásku všech našich zemědělců, aby mohl obdělávat půdu. Sám si vaří, a sám žije. A tak žijí i jiní, ať je to krajan Vavřín v Lelově, Alexandr Králíček v Lišině, či většina krajanů z Čechohradu, usídlená u Znojma.

Zapojení do lidospráv je — vzhledem k malému počtu krajanů v obcích — dobré. Nejsou tu sice funkcionáři v místních národních výborech, ale jsou v mnoha místech platnými členy MNV, jako n. př. krajan Václav Tomíček v Lochousicích, který se také jako jeden z prvních zapojil do JZD a krajan Spejchal v Miřovicích, kde poslední dobou nese dobré výsledky zlepšený poměr k organizované práci.

Krajané nezemědělci pracují ponejvíce v dolech, ve stodské cihelně a někteří dojíždějí do plzeňské Škodovky.

V okrese domažlickém odhaduje se počet volynských Čechů na 80 rodin. Jsou usídlení ponejvíce v Novosedelské Huti, Mýtnici, Postřekově, Lískové, St. Huti, v blízkosti památných obcí jako Klenčí, Újezd, Trhanov, Chodov, kde se odehrávaly tragické výjevy z dob utlačování chodského lidu, jehož utrpení bylo symbolisováno známou postavou Jana Koziny.

To je osídlení navazující na Horšovskotýnsko. Dále pak jsou krajané ve Folmavě, pro jejíž osídlení volynskými Čechy se horlilo i na stránkách VS a v okolí Všerub, v obcích Brůdek, Hyřov, Chalupy, Pláně, Sruby a Pomezí.

Krajané na Domažlicku vlastní obyčejně menší hospodářské usedlosti a v zimě pracují ve státních lesích, jako

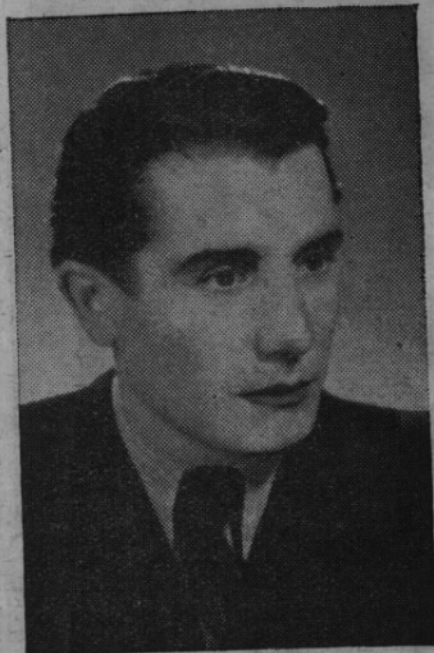
n. př. v Mýtnici. Mnozí také v poslední době zejména ze Srub a Pláně, odešli pracovat do státních statků.

Jak se krajané zapojili do socialisace vesnice zde nelze pozorovat, neboť v obcích, jimi osídlených, nejsou podmínky pro založení JZD. Dle informací získaných na ONV v Domažlicích osvědčuje se v tomto směru krajan Kabelka z Folmavy, který je rovněž učitelem okresní politické školy. Dobře působil a osvědčil se krajan Kanta, který do nedávna byl správcem státního statku v Pomezí.

V okrese klatovském je usídleno ani 15 rodin volynských Čechů a v Sušickém asi 50 rodin. V sušickém okrese je větší středisko krajanů v Kašperských Horách, kde jim je nakloněn i místní národní výbor.

Jakýmsi pokračováním pásma usídlení volynských Čechů z kraje Plzeňského jsou okresy Prachatice, Český Krumlov a Kaplice v kraji České Budějovice. Přímo v okolí Č. Budějovic bydlí volynští Češi v obcích Mokré a Šindlovy Dvory. V prachatickém okrese jsou krajané zejména v obcích Perlovice a Fefry. Celkem je v kraji Českobudějovickém přes 100 rodin volynských Čechů.

Zde v kraji Českobudějovickém žije nyní známý náš krajan, který proslavil české jméno v cizině, Vladimír Libovický, který na lékařské doporučení odešel ze Zatecka do vyšší polohy, kde se léčí. Vybral si pro svůj pobyt kraj proslavený zejména českými dudáky — Strakonicko. A této své dudácké tradici zůstává této kraj věren dodnes, ať v pravém slova smyslu či tím, že právě v Čejeticích, kde Mistr Libovický bydlí, připravují za jeho spolupráce Tylovu klasickou hru „Strakonický dudák“, ze života jednoho z trojice nejslavnějších dudáků, kterou vedle Kubíčka-Švandy tvořili Vojtěch Čert a Jan Voldán. Tato třetina, upravená vesnička žije intenzivním kulturním životem. Zařím co o vánočních vystoupeních se „Strakonickým dudákem“ připravují již Šrámkovu hru „Měsíc nad řekou“ a Kvapilové „Oblaka“. Všechny tyto hry režiruje krajan Libovický, který vyměnil velká operní jeviště za vesnická a se stejnou láskou člověka-umělce spolupracuje s dělníky, rolníky, zedníky, či pracujícími inteligencí na stejné kulturní lísce. My mu z celého srdce přejeme, aby tu našel hodně spokojenosti a brzké zlepšení zdravotního stavu.

„Uval na Hospodina cestu svou a slož v něm svou naději. Onť zajisté všecko spraví.“

Vzpomínáme, že 21. 12. t. r. uplynuly již 4 roky, kdy se navždy zastavilo zlaté srdce našeho drahého, milovaného syna a bratra **Oldřicha Holuba** z Kupičova na Volyni.

Spí Oldřišku sladce svůj věčný sen. My vzpomínáme a nikdy nezapomeneme tvé usměvavé tváře. Vzpomíná matka, sestra a dědeček.

Zarmoucení vzpomínáme, že 29. 12. t. r. uplyne rok od smrti našeho drahého otce, bratra a dědečka **Josefa Židlického** z Kupičova na Volyni.

Kéž je jeho odpočinutí na žateckém hřbitově, kde spí svůj věčný sen spolu se synem a manželkou, lehké. Na všechny ty drahé duše vzpomínáme a přejeme jim klidného odpočinutí.

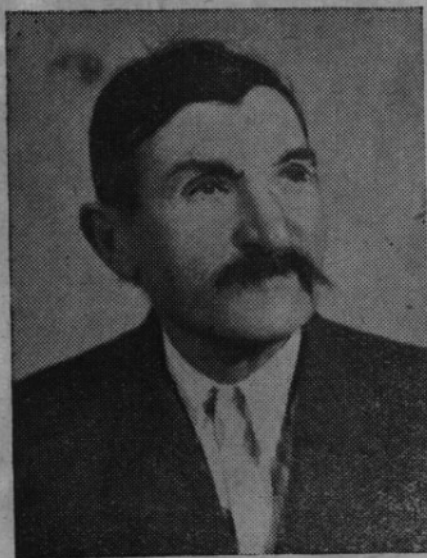
Dcery s rodinami a příbuzní.

S nezmenšenou bolestí vzpomínáme, že 22. října 1950 zemřel po dlouhé, vleklé nemoci z válečných útrap náš drahý **Vladimír Holec**, nar. 22. 8. 1922 ve Zdobunově.

Nechť je ti země, za jejíž svobodu jsi bojoval v čs. zahraniční armádě a pro níž jsi své zdraví neváhal obětovat, lehká!

Vzpomínáme vždy s láskou a nikdy nezapomeneme.

Matka a sestřence.

S bolestí v srdcích oznamujeme všem přátelům a známým, že dne 6. října 1950 opustil nás navždy po delší těžké nemoci ve věku 71 let náš drahý manžel, otec a bratr **Alexandr Mach**. Pohřeb našeho drahého zesnulého konal se dne 8. října 1950 z domu smutku v Polžicích na hřbitově v Meclově za hojné účasti krajanů a známých.

Odešel jsi navždy od nás, ale Tvá památka bude žít stále v našich srdcích. Kéž je Ti země česká lehkou a spánek Tvůj věčný v ní sladký.

Prosíme, kdož jste ho znali, aby mu s námi věnovali tichou vzpomínku. Manželka, děti a sourozenci.

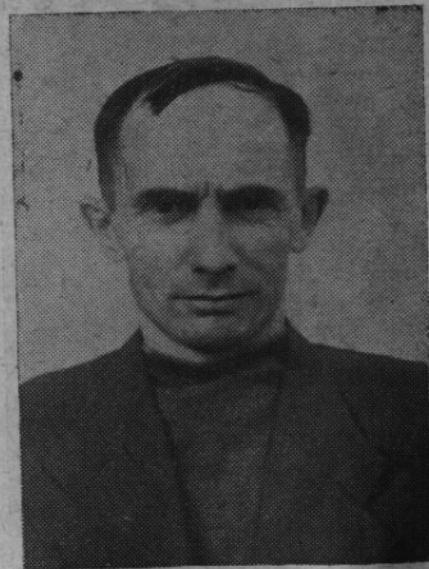

Se stále stejnou bolestí vzpomínáme památky našeho drahého **Václava Šebka**, nar. 31. XII. 1923 v Novokrajově na Volyni. Padl jako příslušník čs. zahr. armády v SSSR dne 28. listopadu 1944 u Krajnej Poljany.

Drahý Venoušku, odešel jsi, ale světlo tvé památky žije mezi námi. Kdož jste jej znali, vzpomeňte s námi.

Nechť je ti země česká lehkou!

Truchlíci rodiče a bratři.

Se stejnou bolestí a se slzami v očích vzpomínáme bolestného **Štědrého** večera r. 1948, kdy jsme se navždy rozloučili s našim milovaným otcem a manželem **Miloslavem Hamáčkem**, nar. 15. XI. 1908 v Hrušvicích na Volyni. Svůj věčný sen spí na hřbitově v Žatci.

Odešel jsi, ale v našich srdcích stále žiješ a my na tebe nikdy nezapomeneme.

Truchlíci manželka, rodiče, děti, bratři a příbuzní.

U příležitosti Vánočních svátků vzpomínáme s bolestí a láskou památky našeho syna a bratra **Jaroslava Albrechta** z Českého Boratína, nar. 15. srpna 1924, který zemřel jako příslušník čs. zahr. arm. ze SSSR.

Nikdy nezapomeneme Tvého nadšení a touhy, s nímž jsi odcházel do boje za svobodu a lepší příští naší vlasti. Tvrdý osud nedopřál Ti však těšit se z dosaženého vítězství. Budiž Ti země lehká. — Prosíme všechny, kdož jste ho znali, abyste vzpomněli s námi.

Rodiče, bratři a přátelé.

Nezapomínáme

Je zase Štědrý večer. Nejkrásnější večer v roce, tajuplný, opředený kouzlem rodinného štěstí, s ustálenými zvyklostmi a neměnnou, prastarou tradicí. Svatvečer . . . Rozzářené oči dětí, plné radostného očekávání, spokojené a šťastné úsměvy těch, kdo připravili dary pro radost svých nejdrazších, vánoční stromek, symbol radosti, štěstí a míru.

Rodina usedá k tradiční večeři, při níž nesmí chybět žádný člen této rodiny. Napřed děti, pak dospělí, naposled maláka-hospodyně.

Však hle! Místo v čele u stolu, místo otcovo, zůstalo prázdné. To je obraz štědrovečerní v tak mnohé naší volyňské rodině od poslední války. Otec padl za vlast. Jinde zůstalo prázdné místo pro syna, dceru, manžela, bratra nebo sestru. A mnoho, velmi mnoho je těchto prázdných míst v našich volyňských rodinách. Každý máme někoho, kdo nám chybí, na koho s bolestí a láskou vzpomínáme. Nezapomínáme o Štědrém večeru na žádného z těch mrlvých hrdinů a na jejich společné i osamělé hroby v Dukelském průsmyku i jinde na bojové cestě klademe kylice našich trvalých a vděčných vzpomínek a uvědomujeme si znovu a znovu význam i velikost jejich obětí.

Redakce a administrace Věrné stráže přeje všem svým čtenářům a odběratelům ty nejkrásnější Vánoční svátky a do Nového roku mnoho radosti a úspěchů v práci pro lepší zítřek.

Z administrace. V souvislosti s blížícím se koncem roku připomínáme krajanům, kteří dosud dluhují předplatné za náš zájmový časopis, jejich povinnost a prosíme o vyrovnání dluhu ještě do Nového roku. Splněním této samozřejmé povinnosti ušetříte nám mnoho práce i výloh. — Děkujeme vám.

Složenky na předplatné pro rok 1951 budou přiloženy do příštího čísla.

Oprava

V rubrice „Budujeme sociální fond“ v čísle 48 ze dne 8. prosince t. r. byla uveřejněna zpráva o sbírce na křtinách u br. Josefa Tomana v Nechráně, jejíž výnos nebyl dosud poukázán Sociálnímu fondu SČZV pro účely, k nimž byl určen. Ve zprávě bylo uveřejněno, že sbírku provedl br. Václav Machač a br. Josef Šindelář. Správně však má být uveden pouze br. Václav Machač, poněvadž br. Šindelář sbírku neprováděl.

S bolestí v srdcích vzpomínáme památky našeho drahého bratra **Vladimíra Koubka**, nar. roku 1916 v Bludově, okr. Meziříč na Volyni.

Nechť je našemu drahému zesnulému země lehká!

Prosíme všechny, kdož ho znali, aby mu s námi věnovali tichou vzpomínku.

Bratři, sestra a švagr.

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Odpovědný zástupce listu redaktor Jaroslav Chudoba. Red. a admin.: Žatec, nám. dr. E. Beneše 155, tel. 550. Tiskne „Svoboda“, filiálka v Žatci, telefon č. 374. Používání novinových známek povoleno ředitelstvem pošt a telegrafů v Praze, č. j. IA-Gre-2372-OB. Dohledací poštovní úřad Žatec. Předplatné na rok 1950 je 150 Kčs. Konto pošt. spořitelny č. 728.301 — Okresní spořitelna a záložna Žatec a Svaz Čechů z Volyně č. 10368.